

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kibővített első tanács)

2005. május 11.*

A T-111/01. és T-133/01. sz. egyesített ügyekben,

a **Saxonia Edelmetalle GmbH** (székhelye: Haslbrücke [Németország], képviseli: P. von Woedtke ügyvéd)

felperesnek (T-111/01. sz. ügy)

és

J. Riedemann, a felszámolási eljárás alatt álló ZEMAG GmbH (székhelye: Zeitz [Németország], képviseli: U. Vahlhaus ügyvéd, kézbesítési cím: Luxembourg) **felszámolójának minőségében**

felperesnek (T-133/01. sz. ügy)

* Az eljárás nyelve: német.

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: V. Kreuzsitz és V. Di Bucci, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

a Németország által az EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG – jelenleg Lintra Beteiligungsholding GmbH, a Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte GmbH, a LandTechnik Schlüter GmbH, az ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, az SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH, az SKL Spezialapparatebau GmbH, a Magdeburger Eisengießerei GmbH, a Saxonía Edelmetalle GmbH és a Gothaer Fahrzeugwerk GmbH vállalkozásokkal együtt – részére nyújtott állami támogatásra vonatkozó, 2001. március 28-i 2001/673/EK bizottsági határozat (HL L 236., 3. o.) megsemmisítése iránt benyújtott keresete tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(kibővített első tanács),

tagjai: B. Vesterdorf elnök, M. Jaeger, P. Mengozzi, M. E. Martins Ribeiro és F. Dehousse bírák,

hivatalvezető: D. Christensen tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. június 29-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

- 1 Az EK 87. cikk (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.

- 2 Az EK 88. cikk (2) bekezdése a következőket írja elő:

„Ha a Bizottság – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott támogatás a 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, vagy hogy az ilyen támogatást visszaélészerűen használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani [...]”

3 A Tanács 1999. március 22-én fogadta el az EK-Szerződés [88.] cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK rendeletet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.).

4 A 659/1999 rendelet 1. cikkének g) pontja értelmében „támogatással való visszaélést” valósít meg, ha „a kedvezményezett a támogatást az e rendelet 4. cikkének (3) bekezdése vagy 7. cikkének (3) vagy (4) bekezdése szerint hozott határozatok megsértésével használja fel”, azaz a támogatás nyújtására vonatkozó kifogást nem tartalmazó vagy az intézkedést a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozat megsértésével, amely adott esetben feltételt vagy kötelezettséget állapít meg.

5 A 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat összefoglalja a vonatkozó ténybeli és jogi kérdéseket, tartalmazza a Bizottság előzetes értékelését a javasolt intézkedés támogatási jellegére vonatkozóan, és meghatározza a közös piaccal való összeegyeztethetőséggel kapcsolatban felmerült kétségeket. A határozat felszólítja az érintett tagállamot és az egyéb érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket egy meghatározott, általában egy hónapot meg nem haladó határidőn belül. Kellően indokolt esetben a Bizottság meghosszabbíthatja az előírt határidőt”.

6 A 659/1999 rendelet 10. cikke szerint:

„(1) Amennyiben bármilyen forrásból a Bizottság tudomására jut egy feltételezett jogellenes támogatásra vonatkozó információ, a Bizottság késedelem nélkül megvizsgálja az információt.

(2) A Bizottság szükség esetén információt kér az érintett tagállamtól. A 2. cikk (2) bekezdését és az 5. cikk (1) és (2) bekezdését értelemszerűen kell alkalmazni.

(3) Amennyiben az 5. cikk (2) bekezdése szerinti emlékeztető ellenére az érintett tagállam nem adja meg a Bizottság által előírt határidőn belül a kért információt, vagy amennyiben nem teljes információt ad, a Bizottság határozattal kérheti az információt (a továbbiakban: »információnyújtási rendelkezés«). A határozat rendelkezik a szükséges információkról, és határidőt szab annak benyújtására”.

7 A 659/1999 rendelet 13. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A lehetséges jogellenes támogatás vizsgálata a 4. cikk (2), (3) vagy (4) bekezdése szerinti határozattal zárul. A hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok esetében az eljárást a 7. cikk szerinti határozat zárja. Amennyiben egy tagállam nem tartja be az információnyújtási rendelkezést, a Bizottság a határozatot a rendelkezésre álló információk alapján hozza meg”.

8 A 659/1999 rendelet 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére (a továbbiakban: »visszatérítési határozat«). A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.

(2) A visszatérítési határozat szerint visszatérítésre kerülő támogatás magában foglalja a Bizottság által megfelelő kamatlábbal meghatározott kamatot. A kamat attól a naptól esedékes, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszafizetésre nem került.

(3) Az Európai Közösségek Bíróságának a Szerződés [242]. cikke értelmében hozott határozatának sérelme nélkül, a visszatérítést késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony végrehajtását. Ebből a célból és a nemzeti bíróságok előtt zajló eljárás esetén – a közösségi jog sérelme nélkül – az érintett tagállamok meghozzák a jogrendszerük szerint rendelkezésre álló szükséges intézkedéseket, beleértve az átmeneti intézkedéseket is”.

- 9 Ezen túlmenően a 659/1999 rendelet „támogatással való visszaélés” című 16. cikke így szól:

„A 23. cikk sérelme nélkül, a támogatással való visszaélés esetén a Bizottság a 4. cikk (4) bekezdése értelmében hivatalos vizsgálati eljárást kezdhet. A 6., 7., 9. és 10. cikket, a 11. cikk (1) bekezdését, a 12., 13., 14. és 15. cikket értelemszerűen kell alkalmazni”.

A jogvita előzményei

- 10 1993-ban a volt Német Demokratikus Köztársaságban nyolc vállalkozás (a Zeitzer Maschinen, az Anlagen Geräte (ZEMAG) GmbH, a LandTechnik Schlüter GmbH, az ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, az SKL Motoren- und

Systembautechnik GmbH, az SKL Spezialapparatebau GmbH, a Magdeburger Eisengießerei GmbH, a Saxonia Edelmetalle GmbH és a Gothaer Fahrzeugwerk GmbH) az EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG holding társasággá alakult át, amelyet a Treuhandanstalt (később Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben, a továbbiakban: BvS) kezel, szerkezetátalakítás és privatizáció céljából.

- 11 Az 1994. november 25-én aláírt privatizációs szerződéssel a BvS egy csomagban eladta a fent említett nyolc vállalkozást az Emans & Partner GbR, német jog alapján létrejött személyegyesítő társaságnak. A nyolc vállalkozás és az EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG holding társaság, később Lintra Beteiligungsholding GmbH (a továbbiakban: a Lintra holding társaság), megalakították a Lintra csoportot.

- 12 A Németországi Szövetségi Köztársaság 1995. január 19-i levelével jelentette be a Bizottságnak a támogatási intézkedéseket tartalmazó privatizációs tervet és a kapcsolódó szerkezetátalakítási tervet.

- 13 A Bizottság 1996. március 13-i SG (96) D/4218 határozatával (a továbbiakban: 1996. március 13-i határozat), amelynek rövid összefoglalóját közzétették a Hivatalos Lap C 168. számának 10. oldalán, az EK-Szerződés 92. cikke (3) bekezdésének c) pontjával (jelenleg, módosítást követően az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja) összeegyeztethetőnek minősítette és engedélyezte a bejelentett támogatási intézkedéseket. E határozatról a német hatóságokat az 1996. április 23-i levéllel értesítették. A Lintra csoportnak nyújtott engedélyezett támogatás teljes összege 824 200 000 német márkát (DEM) tett ki.

- 14 Habár az eredeti terv szerint a Lintra holding társaság leányvállalatainak (a továbbiakban: a Lintra leányvállalatok vagy a leányvállalatok) 1998-ban nyereségesse kellett volna válniuk, az 1997-es év elején a BvS-nek be kellett avatkoznia a teljes csoport csődjének elkerülése érdekében. A befektetőkkel 1997. január 6-án kötött

szerződés értelmében a BvS a privatizációs szerződéshez kötődő minden felelősség alól felmentette őket. A BvS ennek ellentételezéseként megkapta azt a jogot, hogy jelképes 1 német márkáért bármikor visszavásárolhassa bármelyik Lintra leányvállalatot. Ugyanazon szerződés szerint a Lintra holding társaság fő célja a Lintra leányvállalatoknak az új befektetők részére történő teljes vagy részleges átruházása lett.

15 Miután a BvS az 1997. január 6-i szerződéssel visszavette a Lintra csoport feletti irányítást, úgy döntött, hogy eladja a csoportban lévő egyetlen olyan társaságot, a Saxonia Edelmetallét, amely a támogatás nélkül is nyereséges volt abban az időben. Az érmegyártási tevékenységet végző Saxonia Edelmetallét, a T-111/01. sz. ügy felperesét 1997-ben vásárolta fel a Vereinigte Deutsche Nickelwerke AG.

16 Ezzel egy időben a BvS úgy döntött, hogy folytatja a szerkezetátalakítást számos más leányvállalatnál, így a ZEMAG társaságnál, annak érdekében, hogy a lehető legrövidebb idő alatt felkészítse a potenciálisan nyereséges vállalkozásokat a gazdasági partnereknek való átruházásra. A lignitbányákban használt gépeket gyártó ZEMAG társaságot, a T-133/01. sz. ügy felperesét az 1997-es év végén ruházták át a Jacobi & Lobeck befektetők részére.

17 1999. szeptemberében a BvS, a Lintra holding társaság és a megmaradt befektetők között kötött szerződéssel a BvS visszavásárolta a Lintra holding társaságot 1 DEM összegért. 2000. január 1-je óta e társaság felszámolás alatt áll.

18 Miután 1998-ban a Bizottság megkapta a Németországi Szövetségi Köztársaságnak az új szerkezetátalakítási támogatásról szóló bejelentését, 1998. június 25-i levelében kérdéseket intézett a német hatóságokhoz.

19 1999. június 22-i levelével a Bizottság értesítette a Németországi Szövetségi Köztársaságot az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárást kezdeményező határozatáról. E határozattal (HL C 238., 4. o.) a Bizottság megállapította, hogy a német hatóságok első bejelentését követően ténylegesen kifizetett támogatás összege alacsonyabb volt, mint az 1996. március 13-i határozatban engedélyezett. Mindazonáltal rámutatott, hogy az 1996. március 13-i határozat nem terjedt ki a kifizetett támogatás bizonyos részeire, például a 12 000 000 DEM összegű likviditási kölcsönre. A Bizottság kétségeit fejezte ki a következő pontokkal kapcsolatban is:

– az 1996. március 13-i határozat előtt adott tájékoztatás teljes és pontos jellege;

– az 1996. március 13-i határozatban jóváhagyott támogatás felhasználása;

– a Lintra csoportnak nyújtott egyéb támogatások.

20 A német hatóságok az 1999. október 18-i és 2000. március 10-i levelekkel válaszoltak a Bizottság által az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárást kezdeményező határozatában feltett kérdésekre és leírt megállapításokra. E tájékoztatás többek között a következőket tartalmazza:

– a német hatóságok első bejelentését követően a Lintra csoportnak a BvS által nyújtott támogatás teljes összege 658 200 000 DEM volt;

- 1997. december 31-én a Lintra holding társaság számláján 34 978 000 DEM volt;

  - a 12 000 000 DEM összegű likviditási kölcsönt 1997-ben azon Lintra leányvállalatok – és különösen a ZEMAG társaság – részére nyújtották, amelyek szerkezetátalakításának folytatását tervezték.
- 21 2000. augusztus 1-jén a Bizottság – e tájékoztatást elégtelennek tekintve – a 659/1999 rendelet 10. cikkének (3) bekezdése értelmében felszólította a német hatóságokat, hogy az információnyújtási rendelkezés (a továbbiakban: 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezés) kézhezvételétől számított egy hónapon belül terjesszenek elő minden, a Lintra holding társaság kiadásai az egyes leányvállalatok közötti megosztásának meghatározása, valamint a megmaradt támogatási összeg a Lintra holding társaság számláján történő megfelelő elosztásának kiszámítása érdekében szükséges információt. A Bizottság úgyszintén felszólította a Németországi Szövetségi Köztársaságot annak pontosítására, milyen mértékben finanszírozták a támogatásból a leányvállalatok által a Lintra holding társaságnak kifizetett díjakat, és hangsúlyozta, hogy ha nem kapja meg a kért tájékoztatást, akkor határozatát a rendelkezésére álló információk alapján fogja meghozni. Végül a Bizottság kérte a német hatóságokat, hogy közvetlenül küldjék meg a 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezés másolatát a támogatás összes címzettjének.
- 22 A német hatóságok 2000. október 2-i levelükkel válaszoltak ezen információnyújtási rendelkezésre, amelyet 2000. október 31-i levelükkel kiegészítettek, és csatolták a támogatásnak a Lintra csoporttól való esetleges visszatérítésére vonatkozó könyvvizsgálói jelentést. E dokumentumokban, a német hatóságok megerősítették, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság által a Lintra csoportnak nyújtott 34 978 000 DEM összegű támogatás 1997. december 31-én a Lintra holding társaság számláján volt. Ezen információkból továbbá az is kiderül, hogy ezen összeg két részből állt: egyrészt a Lintra holding társaság saját tőkéjében szereplő 22 978 000 DEM fennmaradó összegből, amelynek nagyobbik része (18 638 000 DEM) a leányvállalatok által a holding társaságnak fizetett

csoportdíjakból tevődött össze; másrészt 12 000 000 DEM összegből, amelyet az 1997 után esetlegesen nyereségessé váló Lintra leányvállalatok szerkezetátalakítása végett a Lintra holding társaságnál felmerülő költségek fedezetére irányoztak elő.

- 23 2001. március 1-jén J. Riedemannt kijelölték felszámolónak a felszámolási eljárás alá vont ZEMAG társaságnál.
- 24 A Németország által az EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG (jelenleg Lintra Beteiligungsholding GmbH, a Zeitzer Maschinen, az Anlagen Geräte GmbH, a LandTechnik Schlüter GmbH, az ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, az SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH, az SKL Spezialapparatebau GmbH, a Magdeburger Eisengießerei GmbH, a Saxonia Edelmetalle GmbH és a Gothaer Fahrzeugwerk GmbH vállalkozásokkal együtt) részére nyújtott állami támogatásra vonatkozó, 2001. március 28-i 2001/673/EK határozatban (HL L 236., 3. o.; a továbbiakban: megtámadott határozat) a Bizottság megállapította, hogy az 1996. március 13-i határozattal összhangban 623 224 000 DEM összegű támogatást nyújtottak (a megtámadott határozat 1. cikke). A megtámadott határozat 2. cikkében viszont a Bizottság megállapította, hogy a Lintra leányvállalatok szerkezetátalakítására jóváhagyott 34 978 000 DEM összegű támogatást visszaélészerűen használták fel az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében. A Bizottság ezek után felszólította a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést a 34 978 000 DEM összegnek a Lintra holding társaságtól és a Lintra leányvállalatoktól történő visszatérítése érdekében, az alábbi feltételek szerint. Egyrészt a likviditási kölcsön formájában bizonyos Lintra leányvállalatoknak nyújtott 12 000 000 DEM részleges összeget, amelyre nem terjedt ki az 1996. március 13-i határozat, ezektől a leányvállalatoktól kell visszatéríttetni, ideértve a ZEMAG társaságtól 4 077 000 DEM értékű részt. Másrészt a 22 978 000 DEM összegű fennmaradó támogatást a teljes összeg tekintetében egyetemlegesen felelős Lintra holding társaságtól, valamint a Lintra leányvállalatok mindegyikétől kell visszatéríttetni, meghatározott megosztási kulcs szerint. E megosztási kulcs alapján a megtámadott határozat 3. cikke kötelezte a Németországi Szövetségi Köztársaságot,

hogy térítessen vissza 3 195 559 DEM összeget a Saxonia Edelmetalle társaságtól, továbbá 2 419 271 DEM összeget a ZEMAG társaságtól. A Németországi Szövetségi Köztársaság tehát ezen utóbbi vállalkozástól összesen 6 496 271 DEM összeget volt köteles visszatéríteni. A visszatérítendő támogatás összegéhez kamat adódott hozzá, attól az időponttól számítva, hogy a visszaélésszerűen felhasznált támogatást a kedvezményezettek rendelkezésére bocsátották, ameddig azt ténylegesen vissza nem térítették.

Az eljárás és a felek kereseti kérelmei

- 25 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2001. május 23-án és 2001. június 12-én benyújtott, T-111/01. és T-133/01. sz. alatt nyilvántartásba vett keresetleveleikkel a felperesek keresetet indítottak.
- 26 A T-111/01. sz. ügy felperese az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2001. június 14-én benyújtott beadványával a megtámadott határozat végrehajtásának felfüggesztését is kérte.
- 27 Az Elsőfokú Bíróság elnöke a T-111/01. R. sz., Saxonia Edelmetalle kontra Bizottság ügyben 2001. augusztus 2-án hozott végzésében (EBHT 2001., II-2335. o.) elutasította az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet.
- 28 Az írásbeli szakasz a T-111/01. sz. ügyben 2002. január 10-én zárult le, a T-133/01. sz. ügyben pedig 2002. január 11-én.

- 29 Az előadó bíró jelentésének meghallgatását követően az Elsőfokú Bíróság (kibővített első tanács) pervezető intézkedések keretében felszólította a feleket, hogy válaszoljanak bizonyos kérdésekre, és nyújtsanak be bizonyos dokumentumokat.
- 30 Az Elsőfokú Bíróság kibővített első tanácsának elnöke 2003. december 17-i végzésével a szóbeli szakasz lefolytatása és az ítélet meghozatala céljából egyesítette a T-111/01. és T-133/01. sz. ügyeket, az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 50. cikkének megfelelően.
- 31 Az Elsőfokú Bíróság a szóbeli szakaszt megnyitó határozatát követően a 2004. június 29-i tárgyaláson meghallgatta a felek előterjesztéseit és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszait.
- 32 A T-111/01. sz. ügy felperese azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot;
  - kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.
- 33 A T-133/01. sz. ügy felperese azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- elsődlegesen semmisítse meg a megtámadott határozatot, amennyiben az rá vonatkozik;

- másodlagosan semmisítse meg a megtámadott határozatot annak teljességében;
- kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

34 A Bizottság azt kéri, hogy a T-111/01. és T-133/01. sz. ügyekben az Elsőfokú Bíróság:

- utasítsa el a keresetet;
- kötelezze a felpereseket a költségek viselésére.

A jogkérdésről

35 A felperesek a megsemmisítés iránti kereseti kérelmeik alátámasztására öt-öt jogalapot terjesztenek elő, amelyből négy közös, és az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a következő sorrendben kell őket megvizsgálni: először is a felperesek jogainak az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárásban történt megsértésére alapított közös jogalapot; másodszer a megtámadott határozatban elkövetett ténybeli hibákra alapított jogalapot (a T-133/01. sz. ügy); harmadszer az 1996. március 13-i határozattal engedélyezett támogatás visszaélésszerű felhasználásának megállapításával kapcsolatosan feltételezett hibára alapított jogalapot (a T-111/01. sz. ügy); negyedszer a Bizottság által a vitatott támogatások kedvezményezettjeinek megállapításával kapcsolatban elkövetett hibára alapított közös jogalapot; ötödször annak az önkényes jellegére alapított közös jogalapot, hogy milyen megosztási kulccsal osztották fel a 22 978 000 DEM részösszeg visszatérítését a leányvállalatok

között; végül hatodszor a vitatott támogatások visszatérítési kötelezettségének betudhatóságával kapcsolatosan feltételezett mérlegelési hibára alapított jogalapot, a Saxonia Edelmetalle társaság és a ZEMAG társaság részesedéseinek átruházása miatt.

A felperesek jogainak az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárásban történt megsértésére alapított közös jogalapról

A felek érvei

– A T-111/01. sz. ügyben

- ³⁶ A T-111/01. sz. ügy felperese megjegyzi, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárást kezdeményező határozat mögötti megfontolások nem vonatkoznak rá, vagy azok nem irányulnak ellene. A megtámadott határozat (36) preambulumbekkezdése emellett megerősíti, hogy a rá vonatkozó szerkezetátalakítási tervet sikeresen végrehajtották. Az a tény, hogy ezzel összefüggésben a német hatóságok nem adták át a Bizottság által kért információkat és dokumentumokat, nem szolgálhat a felperes hátrányára. A felperes egyrészt hangsúlyozza, hogy a 659/1999 rendelet értelmében a Bizottság köteles saját helyszíni vizsgálatokat végezni. A felperes másrészt emlékeztet arra, hogy a Bizottság korábban jóváhagyott támogatás visszatéríttetését kéri. A támogatás jogszerűségére vonatkozó jogos feltevése e jóváhagyáson nyugodott. Ezenkívül fenntartja, hogy nem volt tudomása arról, hogy a vitatott támogatásokat esetleg vissza kell majd téríteni, mivel nem ismerte a jóváhagyó határozat tartalmát, és nem szólították fel az EK 88. cikk (2) bekezdésében

előírt eljárás megindítását megelőző vizsgálatban való részvételre. A felperes továbbá hangsúlyozza, hogy a Lintra holding társaság egyáltalán nem ismertette vele, milyen összegek voltak támogatásnak tekinthetők. Márpedig a felperes szerint, ha tudomása lett volna a visszatérítés veszélyéről, saját vizsgálatot folytathatott volna, és megállapodást köthetett volna a Lintra holding társasággal, hogy kizárja e veszélyt.

37 A Bizottság mindenekelőtt arra emlékeztet, hogy a támogatásokra vonatkozó jogszabályok szerint a közigazgatási eljárás során kizárólag a tagállamok élvezik a feleknek nyújtott jogok összességét. A támogatások lehetséges vagy tényleges kedvezményezettjei kapcsán a Bizottság megjegyzi, hogy csak arra köteles, hogy felszólítsa az érdekelteket észrevételeik előterjesztésére. Fenntartja viszont azt, hogy nem köteles az érdekeltek számára lehetőséget biztosítani arra, hogy ellenőrizzék a tagállamok által szolgáltatott információkat. A jelen ügyben a Bizottság emlékeztet arra, hogy határozatát a Németországi Szövetségi Köztársaság által szolgáltatott információk alapján hozta meg, és a felperes szükségtelennek ítélte, hogy részten vegyen a közigazgatási eljárásban, bár az eljárás megindításakor felhívta az érdekelteket észrevételeik megtételére. Ebből a Bizottság szerint az következik, hogy a felperes most nem kifogásolhatja, hogy a megtámadott határozatot elégtelen információk alapján fogadta el. Ezzel kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának és a 659/1999 rendelet vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően járt el.

38 A Bizottság ezek után vitatja a felperes azon megállapítását, miszerint ezen utóbbi nem értesült az 1996. március 13-i határozatról. A Bizottság szerint, mivel a felperes nem tagadja, hogy jelentős pénzügyi segítséget kapott az államtól, valószínűtlen, hogy ne vette volna észre, hogy támogatásban részesült. A Bizottság véleménye szerint a minden gazdasági szereplőre vonatkozó gondossági kötelezettség alapján a felperesnek meg kellett volna bizonyosodnia arról, hogy a vitatott támogatások megkapták-e a szükséges bizottsági jóváhagyást. Ilyen feltételek mellett a Bizottság úgy véli, hogy a felperes nem hivatkozhat saját tájékozatlanságára a támogatás visszatérítésének elkerülése érdekében.

- 39 Végül a Bizottság szerint a felperes téved, amikor úgy véli, hogy kizárólag akkor köteles a támogatás visszatérítésére, ha „hibát” követett el. Ugyanis semmi nem zárja ki azt, hogy a támogatás kedvezményezettjének terhére szójjon az a tény, hogy az érintett állam nem adott át elegendő információt a Bizottságnak.

– A T-133/01. sz. ügyben

- 40 A T-133/01. sz. ügy felperese fenntartja, hogy a megtámadott határozat elfogadása előtt a Bizottságnak gondosabb vizsgálatot követően kellett volna megállapítania és értékelnie a tényeket. Ezzel kapcsolatban a felperes úgy véli, hogy a Bizottság köteles lett volna őt megkérdezni, különösen azután, hogy a Bizottság elismerte, miszerint a német hatóságok nem tudták az összes érdemleges információt átadni. A felperes véleménye szerint csak a Németországi Szövetségi Köztársaságot értesítették, az érdekelt harmadik felek kizárásával, ellentétben az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt követelményekkel.
- 41 A Bizottság azon megállapítására válaszul, miszerint ezen utóbbi a közigazgatási eljárás megindításakor felszólította az érdekelt feleket észrevételeik benyújtására, a felperes – elismerve, hogy felszámolója nem vett részt ezen eljárásban –, fenntartja, hogy ezen utóbbi nem tehetett meg ezt abban az időben, mivel a ZEMAG társaság felszámolási eljárása akkor még nem kezdődött meg. Mindenesetre – ellentétben a Bizottság állításával – a felperes úgy véli, hogy kizárólag azon az alapon, hogy nem vett részt a közigazgatási eljárásban, nem kell lemondania arról, hogy a megtámadott határozatban lévő pontatlanságra rámutasson. Véleménye szerint az ilyen következtetés az érdekelt felek keresetindításhoz való jogát értelmetlenné tenné.

- 42 A Bizottság emlékeztet arra, hogy a jelen ügyben nem lehet „elsietett eljárásról” beszélni, mert az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárás 1999. június 22-én indult, és a megtámadott határozat 2001. március 28-i elfogadásával, 21 hónappal később zárult le. A ZEMAG társaságnak így elegendő ideje volt, hogy részt vegyen ezen eljárásban. A Bizottság megismétli a fenti 37. pontban kifejtett álláspontját is.
- 43 A felperes azon érvelésére, amely szerint felszámolója nem volt képes észrevételeinek benyújtására, mivel a felszámolási eljárás még nem indult meg, a Bizottság azt válaszolta, hogy a felperes nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy a felszámoló nem a saját nevében jár el, illetve hogy a felperes előterjeszthette volna észrevételeit a hivatalos vizsgálati eljárás megindításakor.
- 44 Végül a Bizottság hangsúlyozza, hogy a felperes nem támaszkodhat olyan tényekre vagy körülményekre, amelyekről tudomása volt a hivatalos vizsgálati eljárás idején, de azokról nem tájékoztatta a Bizottságot, miután az utóbbi felszólította észrevételeinek megtételére. Ellentétben azzal, amit a felperes állít, a Bizottság úgy véli, hogy az ilyen megközelítés nem veszélyezteti az érdekelt felek keresetindításhoz való jogát, mivel mindig lehetőségük van olyan jogalapot előterjeszteni, amelyet nem érvényesítettek a vizsgálati eljárás során, vagy a Bizottság által elkövetett mérlegelési hibára hivatkozni.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 45 E jogalap keretében a felperesek lényegében azt kifogásolják, hogy a Bizottság nem szólította fel őket egyenként észrevételeik benyújtására a megtámadott határozat elfogadása előtt.

- 46 E kifogást el kell utasítani.
- 47 Először is fel kell idézni, hogy az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó eljárás – annak általános rendszerére tekintettel – olyan eljárás, amelyet a támogatás nyújtásáért felelős tagállam ellen indítottak, annak közösségi kötelezettségeire figyelemmel (a Bíróság 234/84. sz., Belgium kontra Bizottság, ún. „Meura”-ügyben 1986. július 10-én hozott ítéletének [EBHT 1986., 2263. o.] 29. pontja és az Elsőfokú Bíróság T-109/01. sz., Fleuren Compost kontra Bizottság ügyben 2004. január 14-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-127. o.] 42. pontja), nem pedig a támogatás kedvezményezettjére vagy kedvezményezettjeire figyelemmel (a Bíróság C-74/00. P. és C-75/00. P. sz., Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben 2002. szeptember 24-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-7869. o.] 83. pontja és a fent hivatkozott Fleuren Compost kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 44. pontja).
- 48 Továbbá a következetes ítélkezési gyakorlat szerint az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében az „érdekeltek” fogalma a címzettek meghatározatlan körére utal. E megállapításból az következik, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdése nem írja elő egyes személyek egyedi felszólítását. Egyedüli célja a Bizottság kötelezése arra, hogy valamennyi esetlegesen érintett személyt értesítse, és lehetőséget adjon nekik jogi érveik előadására. Ilyen körülmények között a közleménynek az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* történő közzététele megfelelő eszköznek tűnik abból a célból, hogy valamennyi érintett fél értesüljön az eljárás megindításáról (a Bíróság 323/82. sz., Intermills kontra Bizottság ügyben 1984. november 14-én hozott ítéletének [EBHT 1984., 3809. o.] 17. pontja és az Elsőfokú Bíróság T-371/94. és T-394/94. sz., British Airways és társai kontra Bizottság ügyben 1998. június 25-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-2405. o.] 59. pontja). Következésképpen ez az ítélkezési gyakorlat elsősorban az érdekeltek számára írja elő azt a feladatot, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján indított közigazgatási eljárás keretében a Bizottság részére történő adatszolgáltatás forrásai legyenek (az Elsőfokú Bíróság T-266/94. sz., Skibsværftsforeningen és társai kontra Bizottság ügyben 1996. október 22-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-1399. o.] 256. pontja, valamint a fent hivatkozott British Airways és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 59. pontja).
- 49 A jelen ügyben – bár nem vitatott, hogy a felperesek nem vettek részt a hivatalos vizsgálati eljárásban – az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 1999. augusztus

21-én közzétett közlemény (HL C 238., 4. o.) felszólította az érdekelt feleket észrevételeik benyújtására, a Bizottság 1999. június 22-i levelének közzétételétől számított egy hónapon belül, amelyben a Bizottság értesítette a Németországi Szövetségi Köztársaságot az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárást kezdeményező határozatáról. Következésképpen e közleménnyel, amely a fent hivatkozott levél összefoglalóját és annak szövegét tartalmazta, a Bizottság értesítette az érdekelt feleket nyolc vállalkozás – köztük a Saxonia Edelmetalle és a ZEMAG társaság – szerkezetátalakítása céljából nyújtott támogatásra vonatkozó hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozatáról.

50 Meg kell jegyezni azonban, hogy a hivatalos eljárás megindításáról való értesítés pusztán ténye nem elegendő ahhoz, hogy valamely fél észrevételeit megfelelően előadhassa. Ezzel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése, amely e rendelet 16. cikke értelmében a visszaélészerűen felhasznált támogatás esetében is alkalmazandó, előírja, hogy „[a] hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat összefoglalja a vonatkozó ténybeli és jogi kérdéseket, tartalmazza a Bizottság előzetes értékelését az [...] intézkedés támogatási jellegére vonatkozóan, és meghatározza a közös piaccal való összeegyeztethetőséggel kapcsolatban felmerült kétségeket”. Ebből az következik, hogy a hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozatnak – bár a benne foglalt értékelés szükségszerűen ideiglenes jellegű – megfelelően pontosnak kell lennie, hogy az érdekelt felek hatékonyan részt tudjanak venni a hivatalos vizsgálati eljárásban, amelynek során lehetőséget kapnak érveik előterjesztésére. E célból elégséges, ha az érdekelt felek megismerhetik a Bizottság érvelését.

51 Meg kell jegyezni azonban, hogy a felperesek nem állították azt, hogy az eljárás kezdeményező határozat indokolása elégtelen lett volna, és így az észrevételek előterjesztéséhez való jogukat nem tudták eredményesen gyakorolni.

52 Még ha fel is tesszük, hogy a felperesek ilyen érvre hivatkoztak, az Elsőfokú Bíróság megjegyzi, hogy a fenti 49. pontban hivatkozott közleményben a Bizottság elég

világosan megfogalmazta az 1996. március 13-i határozatban rögzített feltételek betartásával kapcsolatos kétségeit, és ez lehetőséget nyújtott a felpereseknek az észrevételek előterjesztéséhez való joguk eredményes gyakorlására. A Bizottság ugyanis úgy vélte először is, hogy a szerkezetátalakítási tervek központi elemeit, azok jóváhagyott formájában, nem hajtották végre. Másodszor pedig úgy találta, hogy az 1996. március 13-i határozat nem terjedt ki ezek után a szóban forgó támogatásra, és számos konkrét példát hozott fel ezzel kapcsolatban, például a vállalkozások veszteségeinek fedezésére előírányzott támogatást és a szerkezetátalakítási tervek meghíúsulását követő befektetések finanszírozását. A Bizottság annak lehetőségét is jelezte, hogy a Lintra csoportban lévő vállalkozások további támogatást kaptak, amelynek teljes összege több mint 82 000 000 DEM volt. Kétségeit fejezte ki e támogatásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban is, különösen mivel a támogatás bizonyos részét a Lintra leányvállalatok szerkezetátalakításától eltérő célra használhatták fel, és a szerkezetátalakítási terveket nem hajtották végre teljes egészében. A Bizottság ezen túlmenően kifejezetten felhívta a német hatóságok és az esetlegesen érdekelt felek figyelmét arra a tényre, hogy a jogellenes támogatást adott esetben vissza kell téríttetni a kedvezményezettől.

53 Mivel a Bizottság az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* közzétett közleménnyel felszólította a korábbi határozatban eredetileg engedélyezett támogatás kedvezményezettjeit a kérdéses határozat megsértésére vonatkozó észrevételeik benyújtására a támogatásnak az e határozattal ellentétes felhasználásával kapcsolatban, és mivel e kedvezményezettek nem éltek e lehetőséggel, a Bizottság nem sértette meg jogait (a fenti 47. pontban hivatkozott Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 84. pontja és a fenti 47. pontban hivatkozott Fleuren Compost kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 47. pontja). Ezen túlmenően a Bizottság nem tehető felelőssé az érintett tagállam vagy – amint azt a T-111/01. sz. ügy felperese állítja – a Lintra holding társaság feltételezett mulasztásáért, hogy nem kaptak tájékoztatást a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról.

54 E következtetést nem kérdőjelezi meg a T-133/01. sz. ügy felperesének állítása, miszerint a rá vonatkozó felszámolási eljárás nem kezdődött meg az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárás megindításakor. Amint arra a Bizottság helyesen rámutatott, az eljárást kezdeményező kérelemből világosan kiderül, hogy a

felszámoló csak ilyen minőségben jár el és nem saját nevében. Márpedig – amint azt a fenti 49. pontban kifejtettük – a hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat közzétételének idején az e határozatban kifejezetten említett ZEMAG társaságnak elegendő ideje volt, hogy válaszoljon az észrevételek benyújtására vonatkozó felszólításra.

55 Az Elsőfokú Bíróság nem fogadhatja el a T-111/01. sz. ügy felperesének érveit sem, amelyek szerint a hivatalos eljárást kezdeményező határozat nem vonatkozott rá, és nem tudott a visszatérítés lehetőségéről. Egyrészt ugyanis, mivel e határozat számos kifejezett utalást tartalmaz a felperesre, és a Bizottság legalábbis kétségeit fejezte ki a teljes támogatás megfelelő felhasználásáról, amelyet a Lintra leányvállalatok szerkezetátalakítása céljából engedélyezett az 1996. március 13-i határozatában, e határozat szükségszerűen érintette a T-111/01. sz. ügy felperesét. A Bizottságnak nem róható fel az a tény, hogy a felperes nem nyújtotta be észrevételeit, a fenti 49. pontban említett közleményben foglalt felszólítást követően.

56 Másrészt – amint azt jeleztük a fenti 52. pontban – a hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat kellőképpen világosan megállapította, hogy az említett támogatásokat adott esetben vissza kell téríttetni a kedvezményezettekkel, a 659/1999 rendelet 14. cikkének megfelelően. A hivatalos eljárást kezdeményező határozat közzétételét követően a T-111/01. sz. ügy felperese nem hagyhatta figyelmen kívül a szóban forgó támogatás visszatérítésének lehetőségét. Következésképpen nem hagyatkozhatott állítólagos jogos feltevésére, hogy a kérdéses támogatás összeegyeztethető volt a közös piaccal, amely állítás ellentétes a felperes saját kijelentésével, miszerint nem értesült az 1996. március 13-i határozatról.

57 Másodszor el kell utasítani a felperesek azon érvét is, amely szerint – miután a Németországi Szövetségi Köztársaság nem válaszolt bizonyos adatok szolgáltatására

vonatkozó, 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésre – a Bizottságnak közvetlenül meg kellett volna hallgatnia a felpereseket a megtámadott határozat elfogadása előtt.

58 Még ha fel is tesszük ezzel kapcsolatban, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság nem tett eleget a fent hivatkozott információnyújtási rendelkezésnek, a 659/1999 rendelet 13. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy ilyen körülmények között a Bizottság jogosult a hivatalos vizsgálati eljárás lezárására, és a támogatásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét vagy összeegyeztethetlenségét megállapító határozatnak a rendelkezésre álló információk alapján történő elfogadására. E határozat a 659/1999 rendelet 14. cikkében leírt feltételek szerint követelheti a már kifizetett támogatás visszatérítését a kedvezményezettől. A 659/1999 rendelet 16. cikke szerint a 13. és 14. cikk rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni a támogatás visszaélésszerű felhasználása esetén. E rendelkezésekből így az következik, hogy ellentétben a felperesek állításával, a Bizottság nem köteles az érdekelt felek meghallgatását kezdeményezni, ha a tagállam nem tesz eleget a Bizottság információnyújtási rendelkezésének.

59 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a jelen ügyben a felperesek nem állították azt, hogy a 659/1999 rendelet 20. cikkének (3) bekezdése értelmében kértek volna másolatot a Németországi Szövetségi Köztársaságot információszolgáltatásra felszólító határozatról, sőt azt sem – bár a Bizottság kérte a Németországi Szövetségi Köztársaságot a 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésben, hogy továbbítsa azt a szóban forgó támogatás minden esetleges címzettjének –, hogy a Bizottsággal közöltek olyan információkat, amelyeket az nem vett figyelembe, mielőtt elfogadta volna a megtámadott határozatot.

60 Végül a T-111/01. sz. ügy felperese azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem végzett helyszíni vizsgálatot, amelyre pedig a 659/1999 rendelet rendelkezései kötelezik.

- 61 E kifogást, amely nem vonatkozik egyik olyan jogra sem, amellyel az érdekelt felek az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárásban rendelkeznek, hanem az állami támogatások ellenőrzése kapcsán a Bizottság által végzett vizsgálatok terjedelmét érinti, később a 98–100. pontban vizsgáljuk meg, az 1996. március 13-i határozattal engedélyezett támogatás visszaélésszerű felhasználásának megállapításával kapcsolatosan feltételezett hibára alapított jogalap keretében.
- 62 Ilyen feltételek mellett a felperesek jogainak az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárásban történt megsértésére alapított közös jogalapot el kell utasítani.

A megtámadott határozatban elkövetett ténybeli hibákra alapított jogalapról (a T-133/01. sz. ügy)

A felek érvei

- 63 A T-133/01. sz. ügy felperese azt kifogásolja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatot négy, ténybeli hibát tartalmazó adat alapján fogadta el. Először is a megtámadott határozat (39) preambulumbekkezdésében leírtakkal ellentétben a ZEMAG társaságnak az 1994 és 1997 közötti beruházásai nem voltak alacsonyabbak a korábban tervezettnél. Másodszer a felperes alacsonyabb összeget kapott (44 977 000 DEM), mint amelyre a Bizottság hivatkozik a megtámadott határozat (40) preambulumbekkezdésében (65 617 000 DEM). Harmadszor, ami a visszatérítési rendelkezésben említett támogatást illeti, nem likviditási kölcsönben részesült, hanem likviditási támogatásban. Végül válaszában a felperes vitatja a Bizottság megállapításait, melyek egyrészt arra vonatkoznak, hogy a Lintra leányvállalatok nem igazították gyártási tervüket a piaci feltételekhez, másrészt pedig arra, hogy milyen a Lintra holding társaság vezetőinek képesítése és szakmai hozzáértése.

- 64 A Bizottság úgy véli, hogy a ténybeli hibákra vonatkozó első három állítást el kell utasítani. A Bizottság szerint a megtámadott határozatban tett megállapításait a német hatóságok által a 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésre válaszul szolgáltatott információkra alapította. A Bizottság véleménye szerint, mivel a felperes nem vett részt a közigazgatási eljárásban, lemondott azon jogáról, hogy ténybeli pontatlanságokra hivatkozzon. A Bizottság emlékeztet arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata és a 659/1999 rendelet rendelkezései értelmében a Bizottság jogosult a hivatalos vizsgálati eljárás lezárására, és határozatát a rendelkezésre álló információk alapján meghozni, ha a tagállam a Bizottság rendelkezése ellenére nem nyújtja a kért információkat. Még akkor is ha a Bizottság elkövette volna a felperes által feltételezett hibákat, ez szerint nem befolyásolta volna a megtámadott határozat pontosságát, amely leírta, hogy a támogatást lényegében a jóváhagyott szerkezetátalakítási tervvel összhangban használták fel. Ami a vitatott támogatásokat illeti, visszatérítésüket nem azért rendelte el, mert a leányvállalatok jogellenesen használták fel őket, hanem egyrészt mert a Lintra holding társaság megőrizte őket, másrészt mert a likviditási kölcsönt az első szerkezetátalakítás nyilvánvaló meghiúsulása után nyújtották.
- 65 A felperes által előterjesztett negyedik ténybeli hiba kapcsán a Bizottság fenntartja, hogy mivel elsőként a válasz szakaszában terjesztették elő, és mivel jogi érv nem támasztja alá a megtámadott határozat jogellenességét, e megállapítás elfogadhatatlan. A Bizottság véleménye szerint mindenesetre az állítás tartalma nem megalapozott, mert kifejezetten ellenőrizte a szóban forgó információk hitelességét a német hatóságoknál.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 66 A Bizottság lényegében azt állítja, hogy a T-111/00. sz. ügy felperese nem terjesztheti elő a fenti 63. pontban leírt ténybeli érveket, ha azokat nem hozta fel a vitatott

támogatásokra vonatkozó vizsgálati eljárásban. Továbbá úgy véli, hogy az állítólagos negyedik ténybeli hiba elfogadhatatlan, mivel későn, azaz a válasz szakaszában terjesztették elő.

67 Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján az EK 230. cikk szerinti megsemmisítési kereset esetében valamely közösségi aktus jogszerűségét az aktus meghozatalának időpontjában fennálló ténybeli és jogi elemek függvényében kell mérlegelni. Így különösen a Bizottság által végzett átfogó mérlegelést kell kizárólag az e tevékenysége során rendelkezésére álló információk függvényében vizsgálni (a fenti 48. pontban hivatkozott *British Airways* és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 81. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-110/97. sz., *Kneissl Dachstein* kontra Bizottság ügyben 1999. október 6-án hozott ítéletének [EBHT 1999., II-2881. o.] 47. pontja és T-123/97. sz., *Salomon* kontra Bizottság ügyben 1999. október 6-án hozott ítéletének [EBHT 1999., II-2925. o.] 48. pontja).

68 Ebből az következik, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt vizsgálati eljárásban részt vevő felperes nem hivatkozhat olyan ténybeli érvekre, amelyek a Bizottság számára ismeretlenek, és amelyekről nem tájékoztatta a Bizottságot a vizsgálati eljárás során. Ezzel ellentétben nincs akadálya annak, hogy az érdekelt fél a végső határozat ellen olyan jogalapra hivatkozzon, amelyet nem terjesztett elő a közigazgatási eljárás során (lásd ilyen értelemben a fenti 67. pontban hivatkozott *Kneissl Dachstein* kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 102. pontját, és a fenti 67. pontban hivatkozott *Salomon* kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 55. pontját).

69 Ezen ítélkezési gyakorlat nem feltétlenül terjed ki minden olyan esetre, amelyben a vállalkozás nem vett részt az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt vizsgálati eljárásban. Bár ezen ítélkezési gyakorlat nem vonatkozik bizonyos kivételes esetekre, mégis meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben viszont alkalmazandó.

70 Emlékeztetni kell arra ugyanis, hogy a felperes nem élt a vizsgálati eljárásban történő részvételhez való jogával, bár nem vitatott, hogy a vizsgálati eljárást kezdeményező

határozatban számos kifejezett utalás történik rá – különösen a címben, valamint e határozat 2.1. és 2.4. pontjában –, és hogy e határozat kétségeket fejezett ki a teljes támogatás megfelelő felhasználásáról, amelyet a Bizottság a Lintra leányvállalatok szerkezetátalakítása céljából engedélyezett az 1996. március 13-i határozatában. Az sem vitatott, hogy a megtámadott határozat (39) és (40) preambulumbekzdésében foglalt tények a német hatóságok által a vizsgálati eljárás során adott tájékoztatáson alapulnak. Ilyen feltételek mellett a felperesnek a befektetés és a kapott támogatás összegére vonatkozó érvei a megtámadott határozat elfogadása idején a Bizottság számára ismeretlen ténybeli érveknek minősülnek, amelyekre így nem lehet első ízben az Elsőfokú Bíróság előtt hivatkozni e határozat ellen.

- 71 Ugyanezt a következtetést kell levonni a Bizottság által a megtámadott határozat (16) preambulumbekzdésében állítólag elkövetett hibák kapcsán, miszerint egyrészt a Lintra leányvállalatok nem igazították gyártási tervüket a piaci feltételekhez, másrészt ami a Lintra holding társaság vezetőinek képesítésére és szakmai hozzáértésére vonatkozik, anélkül hogy meg kellene vizsgálni a Bizottság kifogásait ezen érvek későn, a válaszban előterjesztett voltáról. Mindenesetre meg kell állapítani, hogy – még ha történtek is ténybeli hibák – ezen általános megállapításoknak nincs jelentőségük a Bizottságnak a megtámadott határozatban foglalt döntésével kapcsolatban.

- 72 Végül azon jogi – és nem tisztán ténybeli – kérdés kapcsán, hogy a ZEMAG társaság az első szerkezetátalakítási terv meghíúsulása után likviditási támogatást, és nem likviditási kölcsönt kapott, amint azt a megtámadott határozat említi, a felperes az Elsőfokú Bíróság ezzel kapcsolatos kifejezett kérdésére mindössze azt jelezte, hogy e különbségtétel csak a Lintra holding társaságnál használt eltérő kifejezésből ered, de nem tudta megmagyarázni, e minősítésnek milyen következményei lehetnének a vitatott támogatások visszatérítésére. Ebből az következik, hogy ezen érveknek nincs jelentősége.

- 73 Következésképpen el kell utasítani a megtámadott határozatban elkövetett ténybeli hibákra alapított jogalapot.

Az 1996. március 13-i bizottsági határozattal engedélyezett támogatás visszaélés-szerű felhasználásának megállapításával kapcsolatosan feltételezett hibára alapított jogalapról (a T-111/01. sz. ügy)

A felek érvei

- 74 Először is a T-111/01. sz. ügy felperese fenntartja, hogy az 1996-ig számára kifizetett támogatást az 1996. március 13-i határozatnak megfelelően használta fel, ami kitűnik a német hatóságoknak a BvS által átadott dokumentumokból. Bár a megtámadott határozat nem részletezi a 3 195 559 DEM összeget, amelynek a visszatérítésére a 22 978 000 DEM részösszeg részeként – a felperes szerint önmagában jogellenes módon – a felperest kötelezte, a teljesített kifizetések részletezése bizonyítja, hogy azok megfeleltek a szerkezetátalakítási tervnek, és az 1996. március 13-i határozattal engedélyezte azokat.

- 75 A felperes fenntartja, hogy – ellentétben azzal, amit a Bizottság a megtámadott határozatban állít – a 22 978 000 DEM részösszeget nem a Lintra holding társaság által nyújtott igazgatási szolgáltatások kifizetésére használták fel, hanem kizárólag a szerkezetátalakítási intézkedések finanszírozására. Ezzel kapcsolatban a felperes emlékeztet arra, hogy a német kormány a Bizottságnak küldött 2000. október 2-i levelében jelezte, hogy a Lintra holding társaság által a leányvállalatoknak nyújtott szolgáltatások az utóbbiak szerkezetátalakításának biztosítására irányultak, amelyek nélkül az átalakítás nem lett volna lehetséges. Ezenkívül, még ha a támogatást a Lintra holding társaság szolgáltatásainak kifizetésére is használták fel, ami szerinte nem így történt, a felperes úgy véli, hogy ez nem minősül visszaélés-szerű

felhasználásnak. A felperes ugyanis hangsúlyozza, hogy a Bizottság ismerte a német hatóságok által választott csoportszerkezetet, különösen azt, hogy a Lintra mindössze holding társaság volt, amelynek szolgáltatásait a leányvállalatoknak számlázták ki egy belső megosztási kulcs alapján. Mivel a Bizottság kinyilvánította egyetértését azzal, hogy a támogatást a Lintra holding társaság szolgáltatásaiért való fizetésként használják fel, ezért az utóbbi támogatásokat úgy kell tekinteni, hogy kiterjed rájuk az 1996. március 13-i határozat.

76 Másodszor a felperes azt kifogásolja, hogy a megtámadott határozat pusztán feltételezéseken alapul, ami a támogatás állítólagosan visszaélésszerű felhasználását illeti, amely feltételezések a német hatóságok által tett homályos kijelentésekből erednek. A felperes szerint ugyanis a megtámadott határozat (42) preambulumbekzdésére utalva azt állítja, hogy a Bizottság a Németországi Szövetségi Köztársaság kijelentésére támaszkodott, amely szerint ez utóbbi nem tudta kizárni annak lehetőségét, hogy a támogatást a Lintra holding társaság szolgáltatásaiért való fizetésként használták fel. A felperes véleménye szerint márpedig bizonyítani kellett volna, hogy e támogatásokat ténylegesen e szolgáltatások kifizetésére használták fel.

77 A Bizottság elsősorban emlékeztet arra, hogy az 1996. március 13-i határozat nem vonatkozott a támogatásnak a Lintra holding társaság részéről történő felhasználására. Nem is vonatkozhatott rá, mivel e társaság nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak. Ugyanez igaz arra is, hogy a Lintra leányvállalatok használták fel a támogatást a Lintra holding társaság szolgáltatásainak kifizetésére. A Bizottság hangsúlyozza, hogy egyrészt a 22 978 000 DEM összeg a Lintra holding társaság számláján maradt, és a német hatóságok nem tudtak pontos információt szolgáltatni annak felhasználásáról, másrészt – mivel a leányvállalatok voltak felelősek ezen összeg szabályszerű felhasználásáért – a teljes összeget vissza kell követelni a Lintra holding társaságtól és leányvállalataitól. Az a tény, hogy a Bizottság tudomással bírt a Lintra társaság holding jellegéről, nem jelenti azt, hogy e társaság által nyújtott szolgáltatásokat olyan állami támogatás felhasználásával lehet kifizetni, amelyeket a leányvállalatok szerkezetátalakítása céljára engedélyeztek.

78 Másodsorban a Bizottság úgy véli, hogy a Lintra holding társaság által végzett igazgatási szolgáltatások kapcsán a felperes több szempontból ellentmond önmagának. A felperes azt állította, hogy a Lintra holding társaság által leányvállalatainak nyújtott szolgáltatásai az utóbbiak szerkezetátalakításához voltak szükségesek, és ezért úgy kell tekinteni azokat, mint amelyekre kiterjed az 1996. március 13-i határozat. Bár a felperes állami támogatási forrásokból, tehát térítésmentesen részesült e szolgáltatásokban, azt állítja, hogy e szolgáltatásokért a kapott támogatások felhasználásával fizetett. A Bizottság szerint ebből az következik, hogy a felperes nem állíthatja komolyan azt, hogy visszterhesen kapta a támogatásokat, amelyek visszatérítésére köteles. A Bizottság szerint mindenesetre a támogatásokat vissza kell téríteni, mert nem lehet biztonsággal megállapítani, hogy az 1996. március 13-i határozatnak megfelelően használták fel. A visszatérítés oka tehát nem a csoport absztrakt szerkezetében rejlik, hanem abban a tényben, hogy az 1996. március 13-i határozat alapján a Lintra leányvállalatok voltak a támogatás kedvezményezettjei.

79 Végül a felperesnek a feltételezésekkel kapcsolatos állításait illetően a Bizottság azt a választ adja, hogy nem támaszkodott e feltételezésekre. A megtámadott határozat ugyanis csupán megállapította, hogy a német hatóságok nem tudták kizárni, hogy a leányvállalatok ténylegesen a Lintra holding társaság által nyújtott szolgáltatásokért való fizetésre használták fel a támogatásokat. A Bizottság hozzáteszi, hogy ha a Lintra holding társaság költötte el a támogatást, akkor azt a leányvállalatoktól kell visszatéríttetni, amelyek igazgatási szolgáltatásokat kaptak a holding társaságtól. Ha a felperesnek bizonyítéka volt arra, hogy nem részesült térítésmentesen ilyen szolgáltatásokban, azt a Bizottság elé kellett volna terjesztenie a közigazgatási eljárás során, az észrevételek benyújtására való felszólításra.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

80 A T-111/01. sz. ügy felperese lényegében vitatja, hogy a támogatás 22 978 000 DEM részösszegét, amelynek alapján a megtámadott határozat értelmében az általa visz-

szatérítendő 3 195 559 DEM összeget kiszámították, visszaélészerűen használták fel. Véleménye szerint e támogatást az 1996. március 13-i határozattal összhangban a szerkezetátalakításra használták fel.

- 81 Az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a jelen jogalapot két szakaszban kell megvizsgálni. Mindenekelőtt az 1996. március 13-i határozat pontos hatályát kell meghatározni. Ezek után – e vizsgálatra tekintettel – az Elsőfokú Bíróság ellenőrzi, hogy a Bizottság dönthetett-e úgy a megtámadott határozatban, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében azon támogatás összegének felhasználása visszaélészerű volt, amelynek alapján a T-111/01. sz. ügy felperese által visszatérítendő összeget kiszámították.

– Az 1996. március 13-i határozat hatályáról

- 82 Az 1996. március 13-i határozatban a Bizottság mindenekelőtt megvizsgálta a Lintra holding társaság által kezelt nyolc leányvállalat – köztük a T-111/01. sz. ügy felperesének – egyéni helyzetét, gazdasági és szociális szempontból, valamint a német hatóságok által tervezett szerkezetátalakítás megvalósíthatóságára tekintettel. A Bizottság azt is megállapította, hogy a vállalkozások szerkezetátalakítására és privatizációjára kiírt pályázati eljárást követően a német hatóságok az Emans & Partners GbR által az összes vállalkozásra tett vételi ajánlatot fogadta el, mivel ezt az ajánlatot tekintette a legjobbnak, különös tekintettel a foglalkoztatás fenntartására, a tervezett befektetésekre, a felvásárló személyes elkötelezettségére, a Treuhandanstalttal szembeni pénzügyi kötelezettségvállalásra és az egyes vállalkozások kilátásaira. A Treuhandanstalt (a későbbiekben BvS) a Lintra holding társaság irányítása alatt álló vállalkozások 100%-os részesedését átadta a felvásárlóknak. A Bizottság ezek után bemutatta a német hatóságok által a Lintra csoporthoz tartozó vállalkozások szerkezetátalakítása és idővel privatizációja céljából tervezett pénzügyi intézkedéseket, többek között a 970 200 000 DEM összegű támogatást, amely később 824 200 000 DEM összegre csökkent. A támogatás összeegyeztethetőségének elemzése során a Bizottság végül megállapította, hogy „a pályázati eljárás ellenére nem lehet[ett] olyan befektetőt találni, amely késznek mutatkozott [volna] a kérdéses

vállalkozás szerkezetátalakításával kapcsolatos gazdasági kockázat vállalására az állami támogatás hiányában”, és hogy „mivel a vállalkozást a legmagasabb ajánlatot tevőknek adták el, a privatizációs szerződésben előírt állami támogatás a lehető legszükségesebb mértékre korlátozódott, hogy a vállalkozások visszanyerhessék hosszú távú versenyképességüket”. A Bizottság megállapította, hogy „a vállalkozások mindegyike bővülő piacokon működött, ahol nem volt szerkezeti kapacitásfelesleg”, és hogy „a pénzügyi támogatás időben korlátozott volt”. A Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy „a támogatás megfelelt a szerkezetátalakítás feltételeinek (versenyképesség, arányosság, kapacitáscsökkentés)”.

83 Vizsgálata eredményeként a Bizottság egyrészt úgy döntött, hogy „az összes szerkezetátalakítási támogatás teljességét tekintve, véleménye szerint a támogatás a Szerződés 92. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető a közös piaccal [...], mivel a lehető legszükségesebbekre korlátozódik, és nem részesíti előnyben a vállalkozásokat versenytársaikkal szemben”. Másrészt a Bizottság azt is megállapította, hogy „mivel mindegyik vállalkozás székhelye olyan régióban van, amely a Szerződés 92. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglalt kivétel alá tartozik, a támogatott vállalkozások számát és méretét, illetve termékválasztékuk változatosságát tekintve, illetve mivel szinergiahatásokat nem lehetett elérni, továbbá figyelembe véve a támogatás viszonylag alacsony összegét, a kérdéses támogatás a közös piaccal a Szerződés 92. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében összeegyeztethető”.

84 Az 1996. március 13-i határozat olvasatából az következik, hogy az engedélyezett támogatás kedvezményezettje a nyolc Lintra leányvállalat volt, köztük a T-111/01. sz. ügy felperese, amelyek helyzetét gazdasági, szociális és megvalósíthatósági szempontok alapján a határozat 1–5. oldalai konkrétan leírták, a Lintra holding társaság kivételével, amelynek célja a csoport kezelése volt, a leányvállalatok szerkezetátalakításának és privatizációjának lehető legkorábbi megvalósítása érdekében. Bár a német hatóságok által tervezett pénzügyi intézkedések a társaságok újratőkésítését és a szerkezetátalakítási intézkedések finanszírozását célozták, különösen a BvS-nek a veszteségekben való részvételével, befektetési támogatással és a társaságok likviditási igényeinek fedezésével, az 1996. március 13-i határozat nem engedélyezte a támogatás Lintra holding társaság általi felhasználását saját

tevékenységének finanszírozására. Továbbá az a tény, hogy a német hatóságok támogatást nyújthattak a Lintra holding társaságnak a Lintra csoport kezelése keretében, nem akadályozhatja meg azt a megállapítást, hogy az e csoporthoz tartozó leányvállalatok abból előnyt származtattak (lásd ilyen értelemben a Bíróság 172/83. és 226/83. sz., Hoogovens Groep kontra Bizottság ügyben 1985. szeptember 19-én hozott ítéletének [EBHT 1985., 2831. o.] 34. pontját), és hogy valójában az 1996. március 13-i határozattal engedélyezett támogatás kedvezményezettjei ők voltak. Ebből az következik, hogy az 1996. március 13-i határozatban a Bizottság kizárólag a Lintra leányvállalatok, köztük a T-111/01. sz. ügy felperese szerkezetátalakítására előírányzott támogatást engedélyezte.

– A T-111/01. sz. ügy felperese által visszatérítendő támogatás visszaélésszerű felhasználásának megállapításáról

85 Mindenekelőtt hangsúlyozni kell, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdése szerint, ha a Bizottság megállapítja valamely támogatás visszaélésszerű felhasználását, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani.

86 Az EK 88. cikk (2) bekezdésének, valamint a 659/1999 rendelet 1. cikke g) pontjának és 16. cikkének együttes olvasatából következik, hogy fő szabály szerint a Bizottságnak kell bizonyítania, hogy a kedvezményezett visszaélésszerűen használta fel a korábbi határozattal engedélyezett támogatást. Ha ugyanis ezt nem bizonyítja, e támogatást úgy kell tekinteni, mint amelyre kiterjed a korábbi jóváhagyó határozat. A 659/1999 rendelet 16. cikkében a 13. cikkre történő utalás lehetővé teszi ugyanakkor, hogy amennyiben valamely tagállam elmulasztja az információnyújtási rendelkezés teljesítését, a Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárást lezáró határozatot a rendelkezésre álló információk alapján hozza meg. Ha a tagállam elmulasztja a támogatás felhasználásával kapcsolatban kellően világos és pontos információk

szolgáltatását, amelyről a Bizottság a rendelkezésére álló információk alapján kétségeit fejezi ki a korábbi jóváhagyó határozat megtartására nézve, a Bizottság jogosult megállapítani a szóban forgó támogatás visszaélésszerű felhasználását.

87 Ezenkívül fel kell idézni, hogy a jelen ügyben a megtámadott határozat (42) preambulumbekzdésében a Bizottság a következket állapította meg:

„Amennyiben a Lintra csoportnak nyújtott támogatást nem a jóváhagyott szerkezetátalakítási tervben leírt célokra használták fel, az 1996. március 13-i határozat nem terjed ki rá, amely értelmében minden támogatásnak közvetlenül a Lintra leányvállalatok szerkezetátalakítását kellett volna szolgálnia. Sem a szerkezetátalakítási terv, sem e határozat nem szólt konkrétan a támogatásnak a Lintra [holding] társaságban való felhasználásáról [...]. Ez nem is kerülhetett szóba, mivel e társaság nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak. Valamint sem a szerkezetátalakítási terv, sem az 1996. március 13-i határozat nem szólt kifejezetten arról, hogy a leányvállalatok felhasználhatják a támogatást a Lintra [holding társaság] szolgáltatásainak igénybevételére [...]. A német hatóságok megerősítették, miszerint nem zárható ki, hogy a leányvállalatok ténylegesen az utóbbi társaság által nyújtott szolgáltatásokért való fizetésre használták fel a támogatásokat. Az információnyújtási rendelkezésre válaszolva a német hatóságok csupán összefoglaló jelleggel közöltek a Lintra [holding társaság] [...] teljes költségeire (személyzeti kiadások, jogi kiadások, irodák bérleti díja stb.) vonatkozó adatokat, és nem igazolták, hogy e társaság térítés fejében pontosan milyen szolgáltatásokat nyújtott, mely leányvállalatoknak, és mikor. Mivel a német hatóságok nem tudtak elegendő bizonyítékot előterjeszteni ezzel kapcsolatban, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Lintra [holding] társaságnál maradt 34,978 millió DEM összegre nem terjed ki az 1996. március 13-i határozat”.

88 Ebből a következő következtetést vonja le a megtámadott határozat (43) preambulumbekzdésében:

„A kifizetett támogatásnak a Lintra [holding] társaságnál maradt 34,978 millió DEM összegét nem a jóváhagyott szerkezetátalakítási terv előírásaival összhangban használták fel. A kedvezményezett következképpen az 1996. március 13-i határozat megsértésével használta fel a támogatást, ami az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében – a 659/1999 rendelet 1. cikke g) pontjával együtt olvasva – visszaélészerű felhasználást valósít meg. [...]”

89 A 22 978 000 DEM részösszeg kapcsán a Bizottság a megtámadott határozat (44) preambulumbekzdésében megállapította, hogy „a német hatóságok az információnyújtási rendelkezésre adott válaszukban nem tudtak részletes információt szolgáltatni annak felhasználásáról”. A Bizottság jelezte a megtámadott határozat (45) preambulumbekzdésében, hogy „a német hatóságok nem bizonyították, hogy ezen összeget átadták a leányvállalatoknak”, valamint hogy „a német hatóságok által szolgáltatott információk alapján, a Lintra [holding] társaság [...] kétségtelenül hozzájutott a támogatás teljes összegéhez”. A Bizottság emiatt kérte, hogy a teljes összeget téríttessék vissza a Lintra holding társaságtól és leányvállalataitól, a megtámadott határozat (46) preambulumbekzdésében leírt módon. E preambulumbekzdés szerint a Németországi Szövetségi Köztársaság köteles követelni a T-111/01. sz. ügy felperesétől 3 195 559 DEM összeg visszatérítését.

90 A megtámadott határozat fent hivatkozott preambulumbekzdéseire és az aktában lévő bizonyítékokra tekintettel nem vitatott, hogy a támogatás 22 978 000 DEM részösszege a Lintra holding társaság számláján maradt. Az sem vitatott, hogy a Lintra csoporton belüli igazgatási tevékenysége keretében a Lintra holding társaság különböző szolgáltatásokat teljesített a Lintra leányvállalatok részére. A jelen jogalap kapcsán a felek közötti vita tárgya viszont az, hogy a Bizottság jogszerűen állapíthatta-e meg azt, hogy a 22 978 000 DEM összeget visszaélészerűen

használták fel, annak ellenére, hogy nem tudta megállapítani ezen összeg tényleges felhasználását, mivel a német hatóságok nem szolgáltatottak részletes bizonyítékot a 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezés alapján.

- 91 Ezzel kapcsolatban fel kell idézni, hogy a Bizottság által elvégzendő vizsgálat gazdaságilag összetett tények és körülmények figyelembevételét és értékelését igényli. A közösségi bíróság nem helyettesítheti a gazdaságilag összetett tények és körülmények értékelését a Bizottság értékelésével, következésképpen az Elsőfokú Bíróságnak az eljárási szabályok és az indokolási kötelezettség megtartására, a tények pontosságára kell vizsgálatát korlátoznia, valamint hogy nem történt-e nyilvánvaló mérlegelési hiba vagy hatáskörrel való visszaélés (a Bíróság 138/79. sz., Roquette Frères kontra Tanács ügyben 1980. október 29-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 3333. o.] 25. pontja; C-225/91. sz., Matra kontra Bizottság ügyben 1993. június 15-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-3203. o.] 25. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-17/93. sz., Matra Hachette kontra Bizottság ügyben 1994. július 15-én hozott ítéletének [EBHT 1994., II-595. o.] 104. pontja; a T-9/93. sz., Schöller kontra Bizottság ügyben 1995. június 8-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1611. o.] 140. pontja; a fenti 48. pontban hivatkozott Skibsværftsforeningen és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 170. pontja és a T-243/94. sz., British Steel kontra Bizottság ügyben 1997. október 24-én hozott ítéletének [EBHT 1997., II-1887. o.] 113. pontja).
- 92 A jelen ügyben a Bizottság nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát annak megállapításával, miszerint a 22 978 000 DEM összeget visszaélésszerűen használták fel.
- 93 Nem kifogásolható, hogy a Bizottság a megtámadott határozatot annak ellenére fogadta el, hogy nem tudta megállapítani a szóban forgó összeg tényleges felhasználását. Ugyanis a fenti 86. pontra tekintettel, bár fő szabály szerint a Bizottságnak kell bizonyítania, hogy a kedvezményezett visszaélésszerűen használta fel a korábban engedélyezett támogatást, a tagállamnak meg kell adnia a Bizottság

által kért összes információt az információnyújtási rendelkezés alapján, amit ha elmulaszt, a Bizottság jogosult a hivatalos vizsgálati eljárást lezáró határozatot a rendelkezésre álló információk alapján meghozni.

- 94 Márpedig az aktában lévő bizonyítékokból kiténik, hogy a német hatóságok – bár a Bizottság felszólította őket arra, hogy nyújtsák be „az összes adatot annak megállapítása érdekében, hogy a [Lintra holding társaság] kiadásai miként oszlottak meg a leányvállalatok között”, „a holdingnál megmaradt [22 978 000 DEM] összegnek a leányvállalatoknál való esetleges felhasználására vonatkozó minden információt, azaz a forgalomra és a szerkezetátalakítás első fázisában (1994–1996) a leányvállalatoknak nyújtott összes támogatásra vonatkozó pontos adatokat”, valamint „az összes szükséges adatot annak megállapítása érdekében, hogy milyen mértékben finanszírozták a leányvállalatok által kifizetett csoport-hozzájárulásokat a támogatásból” – nem adták meg a szükséges tájékoztatást. A 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésre válaszul küldött 2000. október 2-i levelükben ugyanis a német hatóságok csupán a Lintra holding társaság számláján megmaradt 22 978 000 DEM összeg ezen utóbbi társaság különböző szolgáltatásaira való felhasználásával kapcsolatos összefoglaló adatokat nyújtottak be, anélkül hogy leírták volna ezen összegnek a leányvállalatok közötti pontos megosztását.
- 95 Ilyen körülmények között azt a tényt, hogy a 22 978 000 DEM összeg a Lintra holding társaság számláján volt, a Bizottság csak kétféleképpen értelmezhetette: vagy a Lintra holding társaság, amelynek a BvS kifizette a leányvállalatoknak szánt szerkezetátalakítási támogatást, nem adta tovább a 22 978 000 DEM összeget a leányvállalatoknak, amely helyzet ellentétes a szerkezetátalakítási támogatást a Lintra leányvállalatok javára engedélyező 1996. március 13-i határozattal; vagy a leányvállalatok fizettek a Lintra holding társaságnak olyan szolgáltatásokért, amelyek – bár lehetséges, hogy a leányvállalatok szerkezetátalakítása céljából teljesítették őket – természetéről, céljáról és a kifizetés időpontjáról a német hatóságok nem tudtak pontos bizonyítékot szolgáltatni, ami alapján a Bizottság – amint azt a megtámadott határozat (45) preambulumbekzdésében megállapította – azt a következtetést vonta le, hogy a 22 978 000 DEM összeget nem adták tovább a leányvállalatoknak, amely helyzet ellentétes 1996. március 13-i határozattal.

- 96 Igaz, hogy a 659/1999 rendelet alapján valamely támogatás csak akkor tekinthető úgy, hogy azt visszaélészerűen használták fel, ha a támogatás kedvezményezettje felelős e gyakorlatért.
- 97 Ezzel kapcsolatban a megtámadott határozat (43) és (44) preambulumbekzdésének együttes olvasatából az következik, hogy a Bizottság úgy tekintette, hogy a 22 978 000 DEM összeg visszaélészerű felhasználásáért felelős kedvezményezett, a teljes Lintra csoport, az 1996. március 13-i határozattal jóváhagyott támogatás eredeti kedvezményezettjeként. Amint viszont az a fenti 84. pontban megállapításra került, az 1996. március 13-i határozattal jóváhagyott támogatás eredeti kedvezményezettjei kizárólag a Lintra leányvállalatok lehettek, nem pedig a teljes vállalatcsoport. Mindazonáltal, mivel a 22 978 000 DEM összeg a Lintra holding társaság számláján maradt, a Bizottság a megtámadott határozat meghozatalakor rendelkezésre álló információkra tekintettel helyesen állapította meg, hogy e támogatást nem az 1996. március 13-i határozattal összhangban használták fel.
- 98 Végül, ellentétben azzal, amit a felperes állít, a Bizottság nem volt köteles a megtámadott határozat elfogadását megelőzően helyszíni vizsgálatot folytatni a 659/1999 rendelet 22. cikkének (1) bekezdése alapján.
- 99 Emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés értelmében „amennyiben a Bizottságnak komoly kételyei merültek fel azzal kapcsolatban, hogy betartották-e az egyedi támogatások tekintetében a kifogást nem tartalmazó határozatokat, a megengedő határozatokat vagy a feltételt megállapító határozatokat, az érintett tagállam – miután lehetősége nyílt észrevételeinek benyújtására –, lehetővé teszi a Bizottságnak a helyszíni ellenőrzést. A 659/1999 rendelet 22. cikkének (1) bekezdését e rendelet (20) preambulumbekzdésével együtt kell értelmezni, amely szerint „a helyszíni ellenőrzés indokolt, és hasznos eszköznek minősül, különösen olyan esetekben, amikor a támogatással valószínűleg visszaéltek”.

- 100 Márpedig a jelen ügyben elegendő megállapítani, hogy a német hatóságoknak a 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésre adott 2000. október 2-i válaszában a Bizottságnak, a fenti 95. pontban vázolt kétféle értelmezésre tekintettel, nem lehettek további súlyos kétségei az 1996. március 13-i határozat be nem tartásával kapcsolatban, ami a 22 978 000 DEM összeg felhasználását illeti. Ilyen feltételek mellett nem volt köteles helyszíni vizsgálatot folytatni az 1996. március 13-i határozat megtartásának ellenőrzése végett.
- 101 Ezen okok miatt el kell utasítani az 1996. március 13-i bizottsági határozattal engedélyezett támogatás visszaélésszerű felhasználásának megállapításával kapcsolatos hibára alapított jogalapot.

A Bizottság által a vitatott támogatások kedvezményezettjeinek megállapításával kapcsolatban elkövetett hibára alapított közös jogalapról

A felek érvei

– A T-111/01. sz. ügy felperese

- 102 A T-111/01. sz. ügy felperese azt állítja, hogy az 1996. március 13-i bizottsági határozattal engedélyezett támogatást a Németországi Szövetségi Köztársaság közvetlenül a Lintra holding társaságnak fizette ki. A felperes, mint a többi Lintra leányvállalat is, a támogatást közvetve kapta meg. A felperes szerint ezt a Bizottság maga is megerősíti. A német hatóságoknak címzett 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésben ugyanis a rendelkezésre álló információk alapján a Bizottság elismeri, hogy nem indokolt annak megállapítása, hogy a 34 978 000 DEM összeget a leányvállalatoknak fizették ki. A felperes szerint ebből

következik, hogy kizárólag a Lintra holding társaság kötelezhető a vitatott támogatások visszatérítésére. A felperes kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság vizsgálja meg, miszerint a Lintra 1994 és 1997 közötti kizárólagos részvényese, a BvS és a Németországi Szövetségi Köztársaság nem kötelezhető-e a támogatás visszatérítésére.

103 A felperes vitatja a Lintra holding társaság és leányvállalatainak a megtámadott határozatban megállapított egyetemleges felelősségét is. Az ilyen egyetemleges felelősségnek nincs jogalapja, és „fordított csoportfelelősség” elismeréséhez vezet, amely alapján a leányvállalat felelős az anyavállalat tartozásaiért. Márpedig a felperes szerint ez nem létezik a német jogban, és tudomása szerint a közösségi jogban sem. Továbbá a Bizottság csak az egyszerűség kedvéért fogadta el ezen egyetemleges felelősséget, a Lintra holding társaság felszámolására tekintettel.

104 A Bizottság erre azt a választ adja, hogy az 1996. március 13-i határozat a Lintra leányvállalatokat jelölte meg, mint a jóváhagyott támogatás kedvezményezettjeit. A Bizottság szerint ebből az következik, hogy a leányvállalatok egyetemlegesen felelősek a támogatás helyes felhasználásáért. Emiatt nem önkényes a Bizottság döntése, hogy a visszaélésszerűen felhasznált támogatást tőlük kell visszatéríteni, ha az nem lehetséges a Lintra holding társaságtól. Ezzel kapcsolatban a Bizottság leírja, hogy mivel a jelen ügyben a német hatóságok nem tudtak megbízható információkat szolgáltatni a kifizetett támogatás felhasználásáról, a leányvállalatok egyetemleges felelősségének megállapítása elengedhetetlennek tűnt.

105 A Bizottság így a felperesnek az anyavállalatért való felelősségét nem „fordított csoportfelelősség” alapján állapította meg, hanem a támogatás kedvezményezettjeként rá eső saját felelőssége miatt. A Bizottság véleménye szerint az egyetlen ok, amiért a megtámadott határozat egyetemleges felelősséget ír elő, az, hogy – mivel ismerte a csoport szerkezetét és azon tervet, hogy a támogatást a Lintra holding társaságon keresztül fogják nyújtani – a Bizottság nem tudta kizárni, hogy a támogatás részben a Lintra holding társaság számláján fog maradni. Mindenesetre a

Bizottság hozzátette, hogy kevésbé lényeges, miszerint az ellenkérelemben leírt jogi helyzet „idegen a német jogban”, mivel a közösségi jogot nem a nemzeti jogrendszerek mércéivel kell értékelni. A Bizottság ezenkívül azt állítja, hogy a felperes arra vonatkozó kérelme, hogy az Elsőfokú Bíróság vizsgálja meg, hogy szükséges-e a vitatott támogatások visszatéríttetése a Németországi Szövetségi Köztársaság vagy a BvS által értelmetlen, azt pedig a nemzeti jog rendezi, hogy a Lintra holding társaság kizárólagos részvényesét kell-e kötelezni a visszatérítésre.

– A T-133/01. sz. ügy felperese

106 A T-133/01. sz. ügy felperese fenntartja, hogy a Bizottság visszaélt mérlegelési jogkörével azért, hogy tőle követeli a támogatás visszatérítését. A felperes szerint ugyanis a Lintra holding társaság kapta a támogatást. Ezen túlmenően az 1996. március 13-i határozatban a Bizottság jóváhagyását adta a Lintra holding társaság privatizációjával összefüggésben a szerkezetátalakítási intézkedésekre szánt támogatáshoz. Ilyen feltételek mellett a felperes vitatja a Lintra holding társaság és leányvállalatainak a megtámadott határozatban a 22 978 000 DEM részösszeget illetően megállapított egyetemleges felelősségét, valamint részleges felelősségét (4 077 000 DEM összegben) a likviditási kölcsön formájában nyújtott támogatás visszatérítése kapcsán. Ezzel kapcsolatban a felperes fenntartja, hogy a megtámadott határozatban megállapított 4 077 000 DEM összeg akár részleges visszatérítéséről nem lehet szó, amelyről egyébként sem tudja, hogy a Bizottság miként állapította meg.

107 A Bizottság mindenekelőtt megjegyzi, hogy az 1996. március 13-i határozat szerint a támogatás kedvezményezettje a nyolc Lintra leányvállalat volt. Ilyen minőségükben felelősek a támogatás szabályszerű felhasználásáért.

- 108 A Bizottság ezek után emlékeztet arra, hogy a Bizottság feladata visszatéríttetni az állami támogatást, ha megállapítja annak közös piaccal való összeegyeztethetlenségét. Ezzel kapcsolatban a 659/1999 rendelet 14. cikke értelmében a Bizottság nem rendelkezik mérlegelési lehetőséggel. A korábbi helyzet visszaállítása, amelyet a támogatás megszüntetésére vonatkozó állami kötelezettség szolgál, akkor biztosítható, ha a támogatást – adott esetben annak késedelmi kamataival együtt – a kedvezményezett visszafizeti.
- 109 A 12 000 000 DEM részösszeg kapcsán a Bizottság úgy véli, hogy az 1996. március 13-i határozat nem vonatkozott ezen összegre, és így azt vissza kell téríteni. Ezzel kapcsolatban a Bizottság emlékeztet arra, hogy az 1996. március 13-i határozattal engedélyezett támogatás célja a leányvállalatokból álló csoport közös szerkezetátalakítása és privatizációja volt. Márpedig a Bizottság szerint a 12 000 000 DEM összeget 1997 áprilisában és júniusában fizették ki, az első szerkezetátalakítás meghiúsulását követően, amikor a csoport voltaképpen újraállamosítás alatt állt, mivel a BvS visszavette a felette való irányítást. Ilyen feltételek mellett a Bizottság nyilvánvalónak véli, hogy az 1996. március 13-i határozat nem terjedhetett ki a 12 000 000 DEM összegre, és a visszatérítési rendelkezés teljes mértékben indokolt.
- 110 Végül az egyetemleges felelősség kérdését illetően a Bizottság megjegyzi, hogy a megtámadott határozat csupán azért utalt e kérdésre, mivel a Bizottság nem tudta kizárni, hogy a támogatás részben a Lintra holding társaság számláján fog maradni. Ezzel kapcsolatban a Bizottság pontosítja, hogy ellentétben a felperes állításával, a felperest nem tekinti felelősnek a Lintra holding társaság tartozásaiért. Épp ellenkezőleg, ezen utóbbi felelős egyetemlegesen a leányvállalatok tartozásaiért.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 111 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi joggal összhangban, ha a Bizottság megállapítja valamely támogatás közös piaccal való összeegyeztethet-

lenségét, kötelezheti a tagállamot a támogatásnak a kedvezményezettektől történő visszatéríttetésére (a Bíróság 70/72. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1973. július 12-én hozott ítéletének [EBHT 1973., 813. o.] 20. pontja; C-328/99. és C-399/00. sz., Olaszország és SIM 2 Multimedia kontra Bizottság ügyben 2003. május 8-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-4035. o.] 65. pontja és C-277/00. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-3925. o.] 73. pontja).

- 112 A jogellenes támogatásnak a visszatéríttetés útján történő megszüntetése logikus következménye a jogellenesség megállapításának, és célja a korábbi helyzet visszaállítása (a fenti 111. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 74. pontja).
- 113 E célkitűzés azáltal biztosítható, hogy a kedvezményezett, vagyis a szóban forgó támogatásban ténylegesen részesülő vállalkozás, visszatéríti a támogatást, adott esetben késedelmi kamataival együtt. E visszatérítéssel ugyanis a kedvezményezett elveszti a versenytársaival szemben a piacon élvezett előnyét, és visszaáll a támogatás kifizetése előtti helyzet (lásd ilyen értelemben a Bíróság C-350/93. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1995. április 4-én hozott ítéletének [EBHT 1995., I-699. o.] 22. pontját; C-457/00. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 2003. július 3-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-6931. o.] 55. pontját és a fenti 111. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 75. pontját).
- 114 Ebből az következik, hogy a jogellenes állami támogatás visszatérítésének fő célkitűzése a versenytorzítás megszüntetése, amelyet a jogellenes támogatás által létrehozott versenyelőny okozott (a fenti 111. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 76. pontja).
- 115 Fő szabály szerint ez nem lehet másként olyan állami támogatás visszatérítése esetén, amelynek felhasználását az EK 88. cikk (2) bekezdése és a 659/1999 rendelet 1. cikkének g) pontja értelmében bizottsági határozat visszaélésszerűnek minősítette. Ezzel kapcsolatban elegendő megállapítani azt, hogy a 659/1999 rendelet 16. cikke

többek között előírja, hogy e rendelet 14. cikkét, amennyiben az megköveteli a jogellenes támogatás visszatérítését a kedvezményezettől, a támogatással való visszaélés esetén értelemszerűen alkalmazni kell. Következésképpen a visszaélészerűen felhasznált támogatást fő szabály szerint attól a vállalkozástól kell visszatéríttetni, amely ténylegesen részesült a támogatásból, az e támogatás által létrehozott versenylőny által okozott versenytorzítás megszüntetése érdekében.

- 116 E megfontolásokra tekintettel kell megvizsgálni a vitatott támogatások visszatérítését előíró, a megtámadott határozat 3. cikkében foglalt rendelkezés jogszerűségét. Ezzel kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság elsőként a 22 978 000 DEM részleges támogatási összeggel kapcsolatos visszatérítési rendelkezés jogszerűségét fogja értékelni, amelynek mindkét társaság címzettje volt, a Saxonia Edelmetalle társaság 3 195 559 DEM összeg, a ZEMAG társaság pedig 2 419 271 DEM összeg tekintetében. Másodszor az Elsőfokú Bíróság a 12 000 000 DEM összeggel kapcsolatos visszatérítési rendelkezést fogja megvizsgálni, amelynek címzettje a ZEMAG társaság volt 4 077 000 DEM összeg tekintetében.

– A 22 978 000 DEM részleges támogatási összeggel kapcsolatos, a megtámadott határozat 3. cikkében foglalt visszatérítési rendelkezés (a T-111/01. és T-133/01. sz. ügy)

- 117 Mindenekelőtt meg kell jegyezni, amint azt a T-111/01. sz. ügy felperese által előterjesztett előző jogalap vizsgálatának keretében már megállapítottuk, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát annak megállapításával, hogy a 22 978 000 DEM részleges támogatási összeget visszaélészerűen használták fel. A T-133/01. sz. ügy felperese pedig nem vitatta érdemben a Bizottságnak ezen összeg visszaélészerű felhasználására vonatkozó értékelésének őt érintő részét.

- 118 Ezután emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (44) preambulumbekzdésében egyrészt megállapította:

„Mivel a támogatást teljes összegben eredetileg a Lintra csoportnak fizették ki, és mivel e csoport már nem létezik, a Bizottságnak nem kell megvizsgálnia, milyen mértékben részesültek a csoportban lévő különböző vállalkozások e támogatásból. Emiatt a visszatérítési kötelezettség a támogatás kifizetése időpontjában a csoporthoz tartozó összes vállalkozást terheli”.

- 119 A Bizottság másrészt a következőket állapította meg a megtámadott határozat (45) preambulumbekzdésében:

„A német hatóságok által szolgáltatott információk alapján, a Lintra [holding] társaság [...] kétségtelenül hozzájutott a támogatás teljes összegéhez. Ami a 22,978 millió összeget illeti, a német hatóságok nem bizonyították, hogy ezen összeget átadták a leányvállalatoknak. Ilyen feltételek mellett a teljes összeget vissza kell téríteni a Lintra [holding társaságtól] és leányvállalataitól”.

- 120 A Bizottság ezek után pontosította, milyen módon kell a 22 978 000 DEM összeget a Lintra leányvállalatoktól visszatéríttetni, azon támogatás intenzitásán alapuló megosztási kulcs szerint, amelyet a vállalkozások megkaptak, és a megtámadott határozat úgy minősített, mint amelyet az 1996. március 13-i határozattal összhangban használtak fel.

- 121 A Bizottság a megtámadott határozatban – a német hatóságok által szolgáltatott információk hiányában – így azt állapította meg, hogy a Lintra holding társaság számláján maradó 22 978 000 DEM összeget nem adták tovább a leányvállalatoknak.

A Bizottság beadványaiban elismerte – amint az a fenti 64. pontban hangsúlyozáson megjelent –, hogy a 22 978 000 DEM összegnek a felperesektől történő visszatérítését nem azért rendelte el, mert a leányvállalatok jogellenesen használták fel azt, hanem mert a Lintra holding társaság megtartotta ezen összeget.

122 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem kötelezhette a Németországi Szövetségi Köztársaságot a megtámadott határozat 3. cikkében szereplő második táblázatban jelzett összegeknek a felperesektől való visszatérítésére, mivel a megtámadott határozat és a Bizottság beadványai szerint e vállalkozások nem voltak a 22 978 000 DEM összeg kedvezményezettjei, amennyiben ténylegesen nem részesültek a visszaélészerűen felhasznált összegből.

123 Ezen értékelést nem kérdőjelezi meg a megtámadott határozat (44) preambulumbekzdésében lévő megállapítás, amely szerint az 1996. március 13-i határozat értelmében a támogatást teljes összegben eredetileg a Lintra csoportnak fizették ki, következésképpen a Bizottságnak nem kell megvizsgálnia, milyen mértékben részesültek a csoportban lévő különböző vállalkozások e támogatásból. Elegendő ugyanis megállapítani – amint az részletesen kifejtésre került a fenti 84. pontban –, hogy bár a Lintra csoport, a Lintra holding társaságon keresztül, támogatást kapott a BvS-től, a teljes támogatás eredeti kedvezményezettje nem lehetett a leányvállalatokból és a Lintra holding társaságból álló Lintra csoport, hanem csak a leányvállalatok, szerkezetátalakításuk és privatizációjuk végett. Ezen túlmenően meg kell állapítani, hogy a Bizottság, különösen a megtámadott határozat (42) preambulumbekzdésében lévő megállapítással, miszerint a Lintra holding társaság nem használhatta a támogatást, mivel nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak, elismerte azt, hogy nem a csoport – mint olyan – az 1996. március 13-i határozattal jóváhagyott támogatás eredeti kedvezményezettje. Ilyen feltételek mellett téves az az előfeltétel, amelyre a Bizottság támaszkodott annak megállapításakor, hogy nem kell megvizsgálnia, hogy a csoporthoz tartozó különböző vállalkozások milyen mértékben részesültek a 22 978 000 DEM összegből.

- 124 Pontosítani kell azonban, hogy a jelen ügy körülményeit figyelembe véve a Bizottság nem volt köteles a megtámadott határozatban megállapítani, hogy milyen mértékben részesültek a vállalkozások a 22 978 000 DEM összegből, hanem csak fel kellett szólítania a német hatóságokat a támogatás visszatérítésére a kedvezményezett(ek) részéről, nevezetesen azon vállalkozás(ok) részéről, amely(ek) ténylegesen részesült (ek) a támogatásból. Következésképpen a Németországi Szövetségi Köztársaság feladata volt közösségi kötelezettségei keretében, hogy a kérdéses összeget visszatéríttesse. Ha valamely tagállam a visszatérítési rendelkezés végrehajtásakor előre nem látott nehézségekbe ütközik, e problémák megvizsgálása érdekében a Bizottsághoz fordulhat. Ebben az esetben a Bizottság és a tagállam ugyanis – többek között az EK 10. cikkben foglalt jóhiszemű együttműködési kötelezettségnek megfelelően – kötelesek jóhiszeműen együttműködni annak érdekében, hogy a nehézségekre megoldást találjanak, a Szerződés rendelkezéseinek és különösen a támogatásokra vonatkozó rendelkezéseknek a teljes mértékű betartásával (lásd különösen a Bíróság C-303/88. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1991. március 21-én hozott ítéletének [EBHT 1991., I-1433. o.] 58. pontját és C-382/99. sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben 2002. június 13-án hozott ítéletének [EBHT 2002., I-5163. o.] 50. pontját).
- 125 Pontos információk hiányában és mivel a támogatás összege a Lintra holding társaság számláján volt található, a Bizottság nem volt jogosult a felpereseket kötelezni a vitatott támogatások visszatérítésére csupán azért, mert az 1996. március 13-i határozattal engedélyezett támogatás eredeti kedvezményezettjeinek voltak kijelölve, amint azt beadványaiban állítja. Ez a megközelítés ugyanis sérti azt a szabályt, miszerint annak a vállalkozásnak kell visszatérítenie a kapott előnyt, amely ténylegesen részesült a visszaélészerűen felhasznált támogatásban.
- 126 Következésképpen a Bizottság tévedett, amikor a Saxonia Edelmetalle társaságtól 3 195 559 DEM összeg, a ZEMAG társaságtól pedig 2 419 271 DEM összeg visszatérítését követelte.
- 127 Következésképpen a megtámadott határozat 3. cikkét meg kell semmisíteni, amennyiben kötelezte a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy térítessen vissza a T-111/01. sz. ügy felperesétől 3 195 559 DEM összeget, a T-133/01. sz. ügy felperesétől pedig 2 419 271 DEM összeget.

– A 12 000 000 DEM részleges támogatási összeggel kapcsolatos, a megtámadott határozat 3. cikkében foglalt visszatérítési rendelkezés (T-133/01. sz. ügy)

128 A megtámadott határozat (29) preambulumbekzdése értelmében:

„A Lintra leányvállalatok az első szerkezetátalakítás megghiúsulását követően 12 millió DEM összeget kaptak likviditási kölcsön formájában, a szerkezetátalakítás folytatására való felkészülés érdekében [...]. E pénzösszeget kifizetetlen számlák teljesítésére fordították, és azon leányvállalatoknak fizették ki 1997 áprilisában és júniusában, amelyek második szerkezetátalakítása megvalósíthatónak tűnt. Mivel a BvS az első szerkezetátalakítás nyilvánvaló megghiúsulása után, a második szerkezetátalakításra való felkészülés érdekében nyújtotta e támogatást, nem tekinthető úgy, hogy arra kiterjedne az 1996. március 13-i határozat”.

129 A megtámadott határozat (45) preambulumbekzdése szerint a 12 000 000 DEM összeg „egyértelműen azon leányvállalatokhoz köthető, amelyeknek azt megítélték, miután a Lintra csoport első szerkezetátalakításának megghiúsulása ismertté vált”. A német hatóságok által szolgáltatott információk alapján a 12 000 000 DEM összeg visszatérítését az érintett különböző leányvállalatoktól követelték, ugyanezen preambulumbekzdésben szereplő táblázat szerint, amely a megtámadott határozat 3. cikkében is megjelenik.

130 Meg kell ezek után jegyezni, hogy a T-133/00. sz. ügy felperese nem vitatja a vitatott támogatások visszaélészerű felhasználását, amint azt a megtámadott határozat megállapítja. Meg kell jegyezni továbbá, hogy a német hatóságoknak a Bizottsághoz intézett 2000. március 10-i levele szerint az 1996. március 13-i bizottsági határozat nem vonatkozik a 12 000 000 DEM összegre. A német hatóságok a 2000. augusztus

1-jei információnyújtási rendelkezésre adott 2000. október 2-i válaszukban ennek nem mondtak ellen. Meg kell jegyezni tehát azt is, hogy a megtámadott határozat elfogadásakor a Bizottság jogosan vélte úgy, hogy az 1996. március 13-i határozat nem vonatkozott a 12 000 000 DEM összegre, és e támogatás nem volt jogszerű, mivel hivatalosan nem jelentették be a Bizottságnak.

- 131 A T-133/00. sz. ügy felperese mindazonáltal egyrészt vitatja azt a megállapítást, miszerint a 12 000 000 DEM összeg egy részét – amely visszatérítésére a Bizottság kötelezi – megkapta, másrészt kifogásolja a tőle követelt 4 077 000 DEM összeg megállapításának módját.
- 132 Azon kérdés kapcsán, hogy a ZEMAG társaság ténylegesen részesült-e a 12 000 000 DEM összeg egy részéből, az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozat elfogadásakor rendelkezésére álló információk alapján ez így történt.
- 133 Ezzel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a német hatóságok a fent hivatkozott 2000. március 10-i levelükben megerősítették, hogy a leányvállalatoknak 1997 áprilisában és júniusában kifizetett 12 000 000 DEM összeget e vállalkozások tervezett második privatizációjukra tekintettel kapták. A német hatóságok leírták „e pénzüsszegek előzetes megosztását” az érintett leányvállalatok között, amely e levélhez csatolt mellékletben szerepelt. A 2000. március 10-i levélhez mellékelte táblázatban a ZEMAG társaság háromszor tűnik fel, minden esetben egy-egy adott összeg mellett, amelyek 4 077 000 DEM végösszeget tesznek ki.
- 134 2000. augusztus 1-jén a Bizottság a 659/1999 rendelet 10. cikkének (3) bekezdése értelmében felszólította a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy többek

között nyújtson be „minden szükséges információt annak megállapítása érdekében, hogy mi volt a [Lintra holding társaság] kiadásainak megosztása az egyes leányvállalatok között”. A Bizottság hangsúlyozta, hogy ha nem kapja meg a kért tájékoztatást, akkor határozatát a rendelkezésére álló információkat alapján fogja meghozni.

- 135 A német hatóságok 2000. október 2-i levelükkel válaszoltak a 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésre, amelyhez a könyvvizsgálói jelentést is csatolták. Ezen információk szerint (12 000 000 DEM részösszegéből) 7 910 000 DEM tudható be a leányvállalatoknak, amelyek ténylegesen felhasználták e támogatást. A ZEMAG társaság kapcsán a német hatóságok által átadott (a könyvvizsgálói jelentésben is szereplő) összefoglaló táblázat e vállalkozásnak 107 000 DEM összeget tulajdonít. A fennmaradó 4 090 000 DEM kapcsán (12 000 000 – 7 910 000) a német hatóságok azt a magyarázatot adták, hogy ezen összeg kizárólag a Lintra holding társaságnak tudható be, amennyiben ezen összeget részben (421 000 DEM összegben) más privatizációs intézkedésekre irányozták elő 1998-ra, és a maradékot (3 669 000 DEM összeget) a Lintra holding társaság tárgyi és személyzeti kiadásainak finanszírozására fordították. A német hatóságok hozzátették, hogy a leányvállalatoknak betudható összeget bejelentették a Bizottságnak az érintett vállalkozások második privatizációja keretében.
- 136 A német hatóságok által a Bizottságnak megküldött fent leírt információkból az következik, hogy ezen utóbbi a megtámadott határozat elfogadásakor jogosan döntött úgy, hogy a ZEMAG társaság ténylegesen részesült a visszaélészerűen felhasznált 12 000 000 DEM részösszeg egy részéből.
- 137 Mindemellett az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy ami a felperesnek lényegében arra alapított érvelését illeti, hogy a tőle követelt 4 077 000 DEM összeg visszatérítésére vonatkozó indokolás nem megfelelő, e kifogás az alábbiakban kifejtett okok miatt megalapozott.

- 138 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 253. cikkben előírt követelmények teljesülése érdekében az indokolásnak az adott jogi aktus jellegéhez kell igazodnia, és annak egyértelműen és ellentmondásmentesen tartalmaznia kell az aktust kibocsátó intézmény érvelését, valamint lehetővé kell tennie az érintettek és a felülvizsgálatra hatáskörrel rendelkező bíróság számára az intézkedés indokainak megismerését. Bár az indokolásban nem kell minden releváns jogi és ténybeli részletnek szerepelnie, azt ugyanakkor nem csupán az indokolás szövege alapján kell megítélni, hanem egyben összefüggéseinek és a szabályozás tárgyára vonatkozó valamennyi jogszabálynak az alapulvételével is (a Bíróság C-56/93. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1996. február 29-én hozott ítéletének [EBHT 1996., I-723. o.] 86. pontja, C-5/01. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 2002. december 12-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-11991. o.] 68. pontja; az Elsőfokú Bíróság fenti 48. pontban hivatkozott Skibsværftsforeningen és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 230. pontja és T-158/96. sz., Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben 1999. december 16-án hozott ítéletének [EBHT 1999., II-3927. o.] 167. pontja).
- 139 A jelen ügyben az egyetlen – a megtámadott határozat (45) preambulumbekkezdésében leírt – indok, amely miatt a Bizottság kötelezte a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy a 4 077 000 DEM összeget a ZEMAG társaságtól téríttesse vissza, „a német hatóságok által szolgáltatott információkon” alapul.
- 140 A megtámadott határozat összefüggéseire tekintettel azonban meg kell állapítani, hogy ezen indokolás nem megfelelő.
- 141 Fel kell idézni, amint a fenti 133. pontban kifejtésre került, hogy a német hatóságok a fent hivatkozott 2000. március 10-i levelükben kifejezetten leírták, hogy a Bizottságnak megküldött információk csupán a 12 000 000 DEM összegnek a leányvállalatok közötti „előzetes megosztását” jelzik. A német hatóságok a 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésre adott 2000. október 2-i válaszukban, a Bizottság felszólítására, hogy nyújtsanak be „minden szükséges információt annak megállapítása érdekében, hogy mi volt a Lintra holding társaság kiadásainak

megosztása az egyes leányvállalatok között”, bemutatták a fenti 135. pontban leírt számításokat, amelyek szerint a ZEMAG társaságnak (a 12 000 000 DEM részösszezből) 107 000 DEM összeg tudható be, és ez a német hatóságok szerint „a támogatás tényleges felhasználását” tükrözi.

- 142 Az Elsőfokú Bíróság arra vonatkozó kérdéseire válaszul, hogy miért tulajdonított 4 077 000 DEM összeget a ZEMAG társaságnak a megtámadott határozat 3. cikkében, a Bizottság jelezte, hogy a német hatóságok által a 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésre válaszul átadott információk alapján nem volt megmagyarázható, hogy a 107 000 DEM maradék összeget hogyan számolták ki, amely a Lintra holding társaság által a leányvállalatok javára történő kifizetéseken alapuló követelésekből és a leányvállalatoknak a holdínggal szembeni állítólagos követeléseiből állt. A német hatóságok sem magyarázták el részletesebben a kapott összeget. A Bizottság azonban hozzátette, hogy vitathatatlanul vissza kell követelni a 12 000 000 DEM likviditási kölcsön teljes összegét, és hogy a német hatóságoknak a fent hivatkozott 2000. március 10-i levelében jelzett megosztása volt a visszatérítési rendelkezés alapja, amelyet a Bizottság pontosabb és érthetőbb információk hiányában bocsátott ki.
- 143 A fent elmondottakból következik, hogy a Bizottság úgy rendelte el a 4 077 000 DEM összeg visszatérítését a ZEMAG társaságtól, hogy nem bizonyította és nem is indokolta a követelt összeg nagyságát.
- 144 Igaz viszont az, amint azt a Bizottság is megjegyzi, hogy a 12 000 000 DEM összeg visszatérítésének célját biztosítani kell. Azonban a támogatás megosztásának módját a kedvezményezettek között nem lehet meghatározni úgy, hogy a Bizottság nem szolgáltat megfelelő indokolást a megtámadott határozatban, és csupán feltételezésekre hagyatkozik.

145 Ezzel kapcsolatban a Bizottság, ha a 659/1999 rendelet 10. cikkének (3) bekezdése alapján információnyújtási rendelkezést bocsát ki, e rendelet 13. cikkének (1) bekezdése értelmében „amennyiben egy tagállam nem tartja be az információnyújtási rendelkezést”, a hivatalos vizsgálati eljárást lezáró határozatot a rendelkezésre álló információk alapján hozhatja meg, ugyanakkor nem mentesül azon kötelezettség alól, hogy a jogilag megkövetelt módon indokolja, hogy az információnyújtási rendelkezésre válaszul a tagállam által szolgáltatott információk miért nem fogadhatók el a végső határozatban, amelyet meghozni szándékozik. Az ilyen helyzet ugyanis nem hasonlítható ahhoz, amikor a tagállam semmilyen információt nem szolgáltat a Bizottságnak a 659/1999 rendelet 10. cikkének (3) bekezdése értelmében elfogadott rendelkezésre, amely esetben az indokolás annak megemlítésére szorítkozhat, hogy a tagállam elmulasztott válaszolni e rendelkezésre. A jelen ügyben tehát a Bizottságnak meg kellett volna állapítania a megtámadott határozatban, miért vélte úgy, hogy nem lehet figyelembe venni a német hatóságok által a 2000. augusztus 1-jei információnyújtási rendelkezésre válaszul átadott információkat annak megállapítása érdekében, hogy a ZEMAG társaság milyen összegű támogatást köteles visszatéríteni.

146 Emlékeztetni kell arra is, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – a fenti 135. pontban hivatkozott 2000. október 2-i levélben – felhívta a Bizottság figyelmét az érintett vállalkozásoknak második privatizációjuk keretében nyújtott támogatással kapcsolatos új bejelentésre, amely észrevétel szerepel a megtámadott határozat (41) preambulumbekkezdésében is. A megtámadott határozat elfogadásakor így a Bizottságnak tudnia kellett arról, hogy 2001. február 1-jén, azaz körülbelül 2 hónappal a megtámadott határozat elfogadása előtt hivatalos vizsgálati eljárást indított a ZEMAG társaság javára nyújtott szerkezetátalakítási támogatás kapcsán, és az eljárást kezdeményező határozat megjelent az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* közzétett, észrevételek megtételére vonatkozó felhívásban (HL C 133., 3. o.), amelyben jelezte, hogy e társaságnak 1997. január 1-jét követően nyújtott támogatás összegéből „107 000 DEM támogatást a C-41/99. sz., Lintra Beteiligungsholding GmbH ügyben hozott határozat keretében vizsgálta meg”, azaz a megtámadott határozat elfogadásához vezető eljárásban. Ilyen feltételek mellett a Bizottság feladata volt, hogy legalábbis indokolja a különbséget a ZEMAG társaságnak tulajdonított összeg és a megtámadott határozatban szereplő összeg között.

- 147 Ebből következik, hogy a megtámadott határozat alapjául szolgáló indokolás nem megfelelő az EK 253. cikkére tekintettel, amennyiben az kötelezi a Németországi Szövetségi Köztársaságot a 4 077 000 DEM összegű támogatásnak a ZEMAG társaságtól történő visszatéríttetésére.
- 148 Figyelembe véve a fent elmondottakat, meg kell semmisíteni a megtámadott határozat 3. cikkét, amennyiben arra kötelezi a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy a T-111/01. sz. ügy felperesével 3 195 559 DEM összeget és kamatait, a T-133/01. sz. ügy felperesével pedig 6 496 271 DEM összeget és kamatait téríttessen vissza.
- 149 Ilyen feltételek mellett nem szükséges határozni annak önkényes jellegére alapított közös jogalapról, hogy milyen megosztási kulccsal osztották fel a 22 978 000 DEM részösszeg visszatérítését a leányvállalatok között; mivel a fent hivatkozott összeg alapján számított támogatásokra vonatkozó visszatérítési rendelkezést az Elsőfokú Bíróság megsemmisíti a felperesek vonatkozásában. Úgyszintén nem szükséges határozni a vitatott támogatások visszatérítésének kötelezettségével kapcsolatosan feltételezett mérlegelési hibára alapított jogalapról, a T-111/01. sz. ügy felperese és a T-133/01. sz. ügy felperese részesedéseinek átruházása miatt, mivel az Elsőfokú Bíróság mindkét ügyben megsemmisíti a vitatott támogatásokra vonatkozó visszatérítési rendelkezést.

A költségekről

- 150 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Bizottság

peresztes lett kérelmei érdemét illetően, ezért a felperesek kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére, beleértve a T-111/01. sz. ügyben indított, ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatos költségeket.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (kibővített első tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) Az Elsőfokú Bíróság megsemmisíti a Németország által az EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG (jelenleg Lintra Beteiligungsholding GmbH, a Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte GmbH, a LandTechnik Schlüter GmbH, az ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, az SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH, az SKL Spezialapparatebau GmbH, a Magdeburger Eisengießerei GmbH, a Saxonia Edelmetalle GmbH és a Gothaer Fahrzeugwerk GmbH vállalkozásokkal együtt) részére nyújtott állami támogatásra vonatkozó, 2001. március 28-i 2001/673/EK bizottsági határozat 3. cikkét annyiban, amennyiben az arra kötelezi a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy a Saxonia Edelmetalle GmbH-val 3 195 559 DEM összeget és kamatait, a Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte (ZEMAG) GmbH-val pedig 6 496 271 DEM összeget és kamatait téríttessen vissza.**

- 2) **Az Elsőfokú Bíróság a keresetet – ezt meghaladó részében – elutasítja.**
- 3) **Az Elsőfokú Bíróság a Bizottságot kötelezi a költségek viselésére, beleértve a T-111/01. sz. ügyben indított, ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatos költségeket.**

Vesterdorf

Jaeger

Mengozzi

Martins Ribeiro

Dehousse

Kihirdetve Luxembourgban, a 2005. május 11-i nyilvános ülésen.

H. Jung

B. Vesterdorf

hivatalvezető

elnök

Tartalomjegyzék

Jogi háttér	II - 1587
A jogvita előzményei	II - 1590
Az eljárás és a felek kereseti kérelmei	II - 1596
A jogkérdésről	II - 1598
A felperesek jogainak az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárásban történt megsértésére alapított közös jogalapról	II - 1599
A felek érvei	II - 1599
– A T-111/01. sz. ügyben	II - 1599
– A T-133/01. sz. ügyben	II - 1601
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 1602
A megtámadott határozatban elkövetett ténybeli hibákra alapított jogalapról (a T-133/01. sz. ügy)	II - 1608
A felek érvei	II - 1608
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 1609
Az 1996. március 13-i bizottsági határozattal engedélyezett támogatás visszaélésszerű felhasználásának megállapításával kapcsolatosan feltételezett hibára alapított jogalapról (a T-111/01. sz. ügy)	II - 1612
A felek érvei	II - 1612
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 1614
– Az 1996. március 13-i határozat hatályáról	II - 1615
– A T-111/01. sz. ügy felperese által visszatérítendő támogatás visszaélésszerű felhasználásának megállapításáról	II - 1617
	II - 1641

A Bizottság által a vitatott támogatások kedvezményezettjeinek megállapításával kapcsolatban elkövetett hibára alapított közös jogalapról	II - 1623
A felek érvei	II - 1623
– A T-111/01. sz. ügy felperese	II - 1623
– A T-133/01. sz. ügy felperese	II - 1625
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 1626
– A 22 978 000 DEM részleges támogatási összeggel kapcsolatos, a megtámadott határozat 3. cikkében foglalt visszatérítési rendelkezés (a T-111/01. és T-133/01. sz. ügy)	II - 1628
– A 12 000 000 DEM részleges támogatási összeggel kapcsolatos, a megtámadott határozat 3. cikkében foglalt visszatérítési rendelkezés (T-133/01. sz. ügy)	II - 1632
A költségekről	II - 1638